

UCHWAŁA Nr XXXVII/779/13
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 30 stycznia 2013 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji
„Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 i art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567)

uchwala się co następuje

§1.Przyjąć do realizacji „Strategię Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020”, o treści jak w załączniku do niniejszej uchwały.

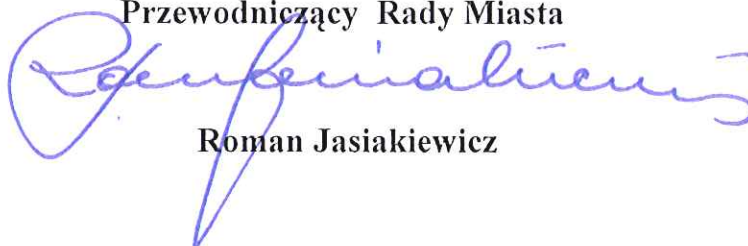
§2.Przy opracowywaniu budżetu Miasta Bydgoszczy na kolejne lata należy zaplanować środki finansowe przeznaczone na realizację działań zaplanowanych w „Strategii”, o której mowa w § 1, w wysokości nie mniejszej niż 0,75% planowanych dochodów oświatowych.

§3.1.W każdym roku realizacji uchwały, najpóźniej do końca grudnia, Prezydent Miasta Bydgoszczy przedstawi Radzie Miasta Bydgoszczy plan wydatków, o których mowa w §2 na rok następny, na realizację ponadstandardowych działań edukacyjnych, stanowiących realizację celów zapisanych w „Strategii”.

2.Na rok 2013 plan wydatków, o którym mowa w ust. 1, Prezydent Miasta Bydgoszczy przedstawi Radzie Miasta Bydgoszczy do końca lutego 2013 roku.

§4.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Roman Jasiakiewicz

UZASADNIENIE

Jednostki samorządu terytorialnego w ostatnich latach zyskały wiele kompetencji i obowiązków związanych z zapewnieniem jakości pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej szkół i placówek oświatowych na ich terenie. W związku z tym, samorządy zaczęły tworzyć dokumenty określające wieloletnie plany działań edukacyjnych.

Miasto Bydgoszcz opracowywało od 1998 r. kierunki rozwoju oświaty zawarte w dokumentach pn. „Cele kierunkowe polityki oświatowej Miasta Bydgoszczy”, które uchwałami Rady Miasta Bydgoszczy zostały przyjęte na lata 1998-2002, 2003-2007 oraz 2008-2012. Każdego roku z rezerwy celowej budżetu Miasta finansowane były ponadstandardowe zadania oświatowe stanowiące realizację tych uchwał.

Doceniając wielkie znaczenie edukacji oraz dbając o jej jak najlepszy rozwój, Miasto Bydgoszcz uznało za konieczne stworzenie nowego dokumentu, odpowiadającego lokalnym potrzebom i oczekiwaniom, a także współczesnym standardom oraz włączenie w proces jego tworzenia wielu środowisk edukacyjnych. Ponadto z końcem 2012 r. upłynął termin obowiązywania dotychczasowej uchwały, określającej politykę oświatową Miasta Bydgoszczy na lata 2008-2012.

W celu stworzenia dokumentu pod nazwą „Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020”, Prezydent Miasta Bydgoszczy Zarządzeniem Nr 79/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. zmienionym Zarządzeniem Nr 805/2012 z dnia 29 listopada 2012 r. powołał Panią Iwonę Waszkiewicz – Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta na Koordynatora do spraw opracowania ww. dokumentu. W proces opracowywania Strategii włączono liczne instytucje i środowiska działające na rzecz edukacji. Grupę planowania strategicznego stanowili lokalni liderzy, reprezentanci:

- Rady Miasta Bydgoszczy,
- Urzędu Marszałkowskiego i Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy,
- Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
- uczelni publicznych i niepublicznych,
- związków zawodowych,
- dyrektorów szkół i przedszkoli,
- nauczycieli i Rad Rodziców,

- Młodzieżowej Rady Miasta,
- przedsiębiorców,
- Instytucji Otoczenia Biznesu,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Młodzieżowego Domu Kultury,
- Wydziału Edukacji oraz Wydziału Rozwoju i Strategii Miasta Bydgoszczy.

Podczas prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy wykorzystano Metodę Aktywnego Planowania Strategii (MAPS). W trakcie warsztatów planowania strategicznego dokonano analizy SWOT i analizy problemów, opracowano cele i mierniki, a także harmonogram działań, prowadzących do realizacji założonych celów. Członkowie grupy na bieżąco konsultowali wypracowany materiał w swoim środowisku.

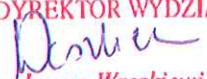
Zespół lokalnych ekspertów określił do realizacji cel strategiczny: „Aktywne uczestnictwo mieszkańców Bydgoszczy w społeczeństwie obywatelskim” oraz następujące cele cząstkowe:

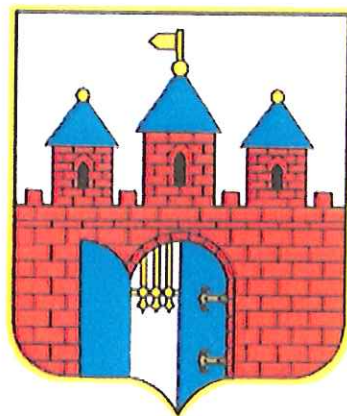
- dostosowanie edukacji wszystkich szczebli do potrzeb gospodarki i rynku pracy,
- wzrost efektywności kształcenia i wychowania oraz wysoki poziom kompetencji kluczowych we wszystkich typach szkół,
- Bydgoszcz atrakcyjna dla młodych ludzi,
- sprawne i efektywne zarządzanie oświatą.

Przedmiotowa Strategia i przyjęte w niej cele oraz działania będą służyły stworzeniu jak najlepszych warunków rozwoju młodych ludzi, podnoszeniu atrakcyjności kształcenia rozwojowi przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej i obywatelskiej, a w konsekwencji rozwojowi Miasta.

Opracowany dokument pozostaje w ścisłej relacji z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla i pełnić będzie istotną rolę w zarządzaniu edukacją. Strategia będzie instrumentem doskonalenia lokalnej polityki edukacyjnej oraz podstawą projektowania działań przez instytucje tworzące oraz wspierające system edukacji.

Większość zadań zapisanych w Strategii będzie realizowana w ramach budżetu Miasta przeznaczonego na podstawową działalność szkół i placówek oświatowych, niektóre działania finansowane będą ze środków zewnętrznych. Ponadto, analogicznie do lat ubiegłych, w corocznym budżecie Miasta Bydgoszczy przeznacza się na realizację zaplanowanych w Strategii ponadstandardowych działań edukacyjnych kwotę w wysokości nie mniejszej niż 0,75% planowanych dochodów oświatowych.

DYREKTOR WYDZIAŁU

 Iwona Waszkiewicz

**STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI
MIASTA BYDGOSZCZY
NA LATA 2013-2020**

Bydgoszcz, styczeń 2013 r.

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. ORGANIZACJA PRAC	4
3. UCZESTNICY GRUPY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO	8
4. CHARAKTERYSTYKA EDUKACJI W BYDGOSZCZY	11
4.1 Zmiany demograficzne	11
4.2 Informacje podstawowe	13
4.2.1 Szkoły i placówki prowadzone przez Miasto Bydgoszcz	13
4.2.2 Publiczne placówki prowadzone przez inne organy prowadzące	17
4.2.3 Szkoły i placówki niepubliczne	18
4.3 Zatrudnienie nauczycieli	19
4.4 Wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych	21
4.5 Działania podnoszące efekty nauczania	24
4.6 Finansowanie oświaty	27
4.7 Szkolnictwo wyższe	33
4.8 Bezrobocie wśród absolwentów szkół i uczelni	38
5. ANALIZA SWOT	40
6. ANALIZA PROBLEMÓW	44
7. ANALIZA CELÓW	47
8. PRZEGLĄD PLANOWANIA STRATEGII (MIERNIKI)	49
9. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	52
10. MONITOROWANIE I EWALUACJA	85

1. WPROWADZENIE

W Polsce szkoła jest ściśle powiązana ze środowiskiem lokalnym. W ostatnich latach ograniczeniu uległa liczba i rodzaj decyzji podejmowanych na szczeblu centralnym. Zwiększyły się uprawnienia i odpowiedzialność samorządów lokalnych oraz dyrektorów, jako zarządzających społecznością szkolną. Działania jednostek samorządu terytorialnego sprawiły, że szkoły są coraz lepiej wyposażone, a w budynkach oświatowych zrealizowano wiele inwestycji.

Obecnie jednak, coraz więcej uwagi poświęca się jakości pracy szkoły. Samorządy zaczęły podejmować działania i koncentrować się na podnoszeniu jakości pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej, oferowanej przez placówki oświatowe na ich terenie. Z coraz większą uwagą analizowane są wyniki egzaminów zewnętrznych. W celu prawidłowego kierowania procesami rozwijania i doskonalenia edukacji, jednostki samorządu terytorialnego w ostatnich latach zyskały wiele kompetencji, co sprawiło, że zaczęły opracowywać dokumenty określające wieloletnie plany działań edukacyjnych.

Miasto Bydgoszcz opracowywało od 1998 r. kierunki rozwoju oświaty zawarte w dokumentach pn. „Cele kierunkowe polityki oświatowej Miasta Bydgoszczy”, które uchwałami Rady Miasta Bydgoszczy zostały przyjęte na lata 1998-2002, 2003-2007 oraz 2008-2012.

Doceniając wielkie znaczenie edukacji wszystkich szczebli oraz dbając o jej rozwój na jak najwyższym poziomie, Miasto Bydgoszcz uznało za konieczne stworzenie nowego dokumentu, odpowiadającego oczekiwaniom i wyzwaniom współczesności oraz włączenie w proces jego tworzenia wszystkich środowisk edukacyjnych.

Takim dokumentem jest Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020. Powstała z inicjatywy Prezydenta Miasta i stanowi podstawę do podejmowania decyzji dotyczących procesów związanych z rozwojem szeroko rozumianej edukacji w Bydgoszczy. Strategia i wynikające z niej cele oraz działania będą służyć stworzeniu jak najlepszych warunków do rozwoju młodych ludzi, podnoszeniu atrakcyjności kształcenia i powiązaniu edukacji z rynkiem pracy, a w konsekwencji rozwojowi Miasta.

Podjęcie przez Prezydenta Miasta decyzji o wypracowaniu dokumentu obejmującego proces strategicznego planowania działań na rzecz edukacji, wykreowania koncepcji rozwojowej na miarę wyzwań stojących przed Bydgoszczą oraz stworzenia dokumentu akceptowanego społecznie, skutkuje niniejszym opracowaniem.

2. ORGANIZACJA PRAC

Prezydent Miasta Bydgoszczy Zarządzeniem Nr 79/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. zmienionym Zarządzeniem Nr 805/2012 z dnia 29 listopada 2012 r. powołał Panią Iwonę Waszkiewicz – Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta na Koordynatora do spraw Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020 (jednolity tekst Zarządzenia zamieszczono na końcu rozdziału 2. Podstawowym zadaniem Koordynatora było opracowanie przedmiotowej Strategii.

W tym celu powołana została grupa planowania strategicznego, w skład której weszli przedstawiciele różnorodnych środowisk, związanych z procesem edukacji. Zespół strategiczny zyskał powszechne uznanie, z uwagi na swoją reprezentatywność, szeroki przekrój zawodowy uczestników, wysokie kompetencje, wiedzę i duże doświadczenie członków zespołu. Grupa planowania strategicznego zgromadziła reprezentantów następujących instytucji, organizacji i środowisk społecznych:

- Rady Miasta Bydgoszczy,
- Urzędu Marszałkowskiego i Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy,
- Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,
- uczelni publicznych i niepublicznych,
- związków zawodowych,
- dyrektorów szkół i przedszkoli,
- nauczycieli i Rad Rodziców,
- Młodzieżowej Rady Miasta,
- przedsiębiorców,
- Instytucje Otoczenia Biznesu,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Młodzieżowego Domu Kultury,
- Wydziału Edukacji oraz Wydziału Rozwoju i Strategii Miasta.

Imienny wykaz zespołu przygotowującego Strategię zamieszczono w rozdziale 3.

Podczas prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy wykorzystano stosowaną w krajach Unii Europejskiej Metodę Aktywnego Planowania Strategii (MAPS). Istotą Metody MAPS jest założenie, że informacja i wiedza potrzebna do opracowania strategii istnieje ale jest nieusystematyzowana i rozproszona w różnych instytucjach, organizacjach oraz umysłach lokalnych ekspertów. Dlatego do grupy planowania strategicznego zostali zaproszeni lokalni liderzy.

Praca grupy była zorganizowana w formie warsztatów. Prowadził je moderator, pan Mirosław Gębski z Regionalnego Centrum Przedsiębiorczości. Rola moderatora polegała głównie na kierowaniu dyskusją, porządkowaniu i strukturyzacji wypowiedzi. Warsztaty przeprowadzono w następujących terminach: 23-24 sierpnia, 5-6, 20-21 września, 4, 8, 16, 25, 30 października 2012 r. – łącznie 50 godzin. Spośród ponad 40 osób zaproszonych do udziału w zespole, regularnie uczestniczyło w warsztatach 75% uczestników.

Warsztatowa praca zespołu prowadzona była na zasadzie "burzy mózgów", przy czym, zgodnie z Metodą MAPS, na każdym etapie prac przestrzegano podstawowej zasady dochodzenia do formułowania wniosków drogą konsensusu. Stąd też w wypadku pojawiających się rozbieżności, musiała być zawarta zgoda – na taki, a nie inny zapis – przez wszystkich członków zespołu planującego. Podejmowanie decyzji na zasadzie konsensusu spowodowało, że wśród członków zespołu nie było „przegranych”, a liczne, ożywione dyskusje miały charakter czysto merytoryczny.

Praca w zespole strategicznym wymagała od jego członków dużo zaangażowania, wysiłku i poświęcenia czasu. Uczestnicy warsztatów podkreślali jednocześnie, że praca nad Strategią była dla nich wyróżnieniem i przyniosła wiele satysfakcji oraz zadowolenia. Większość członków zespołu zadeklarowała gotowość i chęć dalszej pracy przy wdrażaniu i monitorowaniu Strategii.

Ważną cechą prac grupy planowania strategicznego była wizualna prezentacja dyskusji nad procesem opracowywania strategii. W ten sposób zobrazony był:

- wkład członków grupy planującej (wyniki pracy grupy były rejestrowane na bieżąco),
- aktualny stan dyskusji.

Wszystkie prace i spotkania grupy opracowującej strategię były jawne. Po zakończeniu każdego etapu planowania strategicznego, członkowie grupy konsultowali wypracowany materiał w swoim środowisku. Koordynator - pani Iwona Waszkiewicz na bieżąco konsultowała stan prac nad opracowywaniem strategii z nadzorującym Wydział Edukacji Zastępcą Prezydenta Miasta, panem Janem Szopińskim.

Podczas warsztatów planowania strategicznego dokonano analizy SWOT, tj. oceny mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, a także zrealizowane zostały następujące etapy planowania strategicznego:

- analiza problemów,
- analiza celów,
- przegląd planowania strategii (mierniki),
- harmonogram działań.

W trakcie opracowywania Strategii zostały uwzględnione m.in. następujące dokumenty planistyczne:

- „Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”,
- „Strategia edukacji województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2008-2013”.
- „Strategia Rozwoju Miasta Bydgoszczy do 2015 r.”

Opracowana Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 -2020 została pozytywnie zaopiniowana przez Zastępcę Prezydenta Miasta, pana Jana Szopińskiego a następnie zaakceptowana przez Prezydenta Miasta, pana Rafała Bruskiego. W kolejnym kroku, dokument przesłano do zaopiniowania przez związki zawodowe i Forum Dyrektorów Szkół, a następnie Strategię skierowano pod obrady Rady Miasta Bydgoszczy.

ZARZĄDZENIE Nr 79/2012

**PREZYDENTA MIASTA BYDGOSZCZY z dnia 30 stycznia 2012 w sprawie powołania
Koordynatora do spraw Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020.**

(Tekst jednolity uwzględniający zmianę dokonaną Zarządzeniem Nr 805/2012

PREZYDENTA MIASTA BYDGOSZCZY z dnia 29 listopada 2012 r.)

Na podstawie art. 30 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457, z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337, z 2007r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218, z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 157 poz. 1241, z 2010 r. Nr 28 poz. 142, Nr 28 poz. 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675, z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281) oraz art. 92 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 200 poz. 1688, Nr 214 poz. 1806, z 2003 r. Nr 162 poz. 1568, z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, z 2007 r. Nr 173 poz. 1218, z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458, z 2009 r. Nr 92 poz. 753, Nr 157 poz. 1241, z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106 poz. 675, z 2011r. Nr 21 poz. 113, Nr 149 poz. 887, Nr 217 poz. 1281) w związku z art. 5 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572, Nr 69 poz. 624, Nr 109 poz. 1161, Nr 273 poz. 2703, Nr 281 poz. 2781, z 2003 r. Nr 137 poz. 1304, z 2005 r. Nr 17 poz. 141, Nr 94 poz. 788, Nr 122 poz. 1020, Nr 131 poz. 1091, Nr 167 poz. 1400, Nr 249 poz. 2104, z 2006 r. Nr 144 poz. 1043, Nr 208 poz. 1532, Nr 227 poz. 1658, z 2007 r. Nr 42 poz. 273, Nr 80 poz. 542, Nr 115 poz. 791, Nr 120 poz. 818, Nr 181 poz. 1292, z 2008r. Nr 70 poz. 416, Nr 145 poz. 917, Nr 216 poz. 1370, Nr 235 poz. 1618, z 2009 r. Nr 6 poz. 33, Nr 31 poz. 206, Nr 56 poz. 458, Nr 157 poz. 1241, Nr 219 poz. 1705, z 2010 r. Nr 44 poz. 250, Nr 54 poz. 320, Nr 127 poz. 857, Nr 148 poz. 991, z 2011 r. Nr 106 poz. 662, Nr 112 poz. 654, Nr 149 poz. 887, Nr 205, poz. 1206) oraz § 11 ust 3, pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 59/2011 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 24 stycznia 2011r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Bydgoszczy

zarządza się, co następuje :

§1. Powołuje się Panią Iwonę Waszkiewicz – Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy na Koordynatora do spraw Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy, zwanej dalej „Strategią”.

§2. W celu realizacji zadania określonego w §1 Koordynator do spraw Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy, zwany dalej „Koordynatorem”, może korzystać z pomocy ekspertów i powoływać zespoły robocze.

§3. Zadania Koordynatora :

- 1) Opracowanie do końca grudnia 2012 r. „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020”,
- 2) Nadzorowanie i kierowanie całością prac nad utworzeniem Strategii,
- 3) Zapewnienie udziału w pracach nad Strategią niezbędnych Komorek organizacyjnych Urzędu Miasta Bydgoszczy,
- 4) Zapraszanie do współpracy radnych, dyrektorów jednostek oświatowych, partnerów społecznych, uczelni wyższych oraz innych osób i ekspertów niezbędnych do pracy nad Strategią,
- 5) Koordynowanie przepływu informacji pomiędzy podmiotami biorącymi udział w pracach związanych z opracowaniem Strategii,
- 6) Opracowanie harmonogramu spotkań w sprawie Strategii, zwolywanie ich i prowadzenie,
- 7) Zapewnienie warunków lokalowych i technicznych do prowadzenia w/w spotkań,
- 8) Zapewnienie udokumentowania wszystkich prac nad Strategią,
- 9) Przedkładanie rezultatów końcowych prac nad Strategią Prezydentowi Miasta.
- 10) Dokonywanie okresowej oceny stopnia realizacji Strategii, opracowywanie wniosków i sprawozdań z jej realizacji oraz, w razie konieczności, jej aktualizacja.

§4. Z realizacji zadań wynikających ze Strategii Koordynator przedstawia Prezydentowi Miasta Bydgoszczy sprawozdania (informacje) do końca grudnia każdego roku po uzyskaniu opinii Zastępcy Prezydenta nadzorującego pracę Wydziału Edukacji.

§5. Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy.

§6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

3. UCZESTNICY GRUPY PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Lp.	Nazwisko i imię	Miejsce pracy
1.	Belicka Barbara	Wiceprzewodnicząca Komisji Międzyzakładowej WZZ „Solidarność - Oświata”, Bydgoszcz
2.	Buschmann Magdalena	Kierownik referatu w Wydziale Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy
3.	Chylewska Małgorzata	Przewodnicząca Sekcji Regionalnej Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” Regionu Bydgoskiego, Bydgoszcz
4.	Delbowska Katarzyna	Kierownik ds. Projektów, Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny w Bydgoszczy
5.	dr Dombek Małgorzata	Collegium Medicum UMK
6.	Dziedzic Grażyna	Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Bydgoszczy
7.	Ficner Czesław	Dyrektor Departamentu Edukacji i Sportu Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu
8.	Filipiak Halina	Doradca Metodyczny, Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy
9.	Gabeńska Daria	Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy
10.	Gębski Mirosław	Moderator Regionalne Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Solec Kujawski
11.	Glaza Mirosława	Główny specjalista w Wydziale Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy
12.	Gralik Marek	Przewodniczący Komisji Edukacji Rady Miasta Bydgoszczy
13.	Gredźuk Wanda	Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1 w Bydgoszczy
14.	Hibner Jan	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
15.	Iglewska Patrycja	Asystent Moderadora Regionalne Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Solec Kujawski
16.	Jakubowski Mirosław	Inspektor w Wydziale Rozwoju i Strategii Urzędu Miasta Bydgoszczy

17.	Kaczyńska Mirosława	Członek Prezydium Oddziału Bydgoszcz Związku Nauczycielstwa Polskiego, Doradca metodyczny
18.	Kaźmierczak Lidia	Dyrektor Przedszkola nr 20 w Bydgoszczy
19.	Kitajgrodzki Janusz	Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Bydgoszczy
20.	Kosiński Łukasz	Opiekun Młodzieżowej Rady Miasta Bydgoszczy, Nauczyciel historii i etyki
21.	Krzyżaniak Piotr Andrzej	Dyrektor Kujawsko-pomorskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości
22.	Krzyżanowska Elżbieta	Radna Sejmiku Województwa Kujawsko Pomorskiego Bydgoszcz
23.	Prof. dr hab. Leppert Roman	Prorektor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
24.	Lewandowski Ryszard	Dyrektor Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2 w Bydgoszczy
25.	Łapińska Ewa	Radna Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Toruń
26.	Mackiewicz Anna	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Bydgoszczy
27.	Marszałek Katarzyna	Pedagog, Pracownik Socjalny, Mediator Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Biuro ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia Adiunkt w Katedrze Pedagogiki Społecznej
28.	Metkowska Jolanta	Dyrektor Wydziału Wspomagania Edukacji Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
29.	Nowicka Sylwia	Reprezentant Rady Rodziców Zespołu Szkół nr 21 w Bydgoszczy
30.	dr Panfil-Smolińska Violetta	Kierownik Pracowni Wspierania Edukacji Przyrodniczej Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy
31.	Pilewski Stanisław	Dyrektor Zespołu Szkół nr 5 Mistrzostwa Sportowego w Bydgoszczy
32.	Redlińska Magdalena	Dyrektor Przedszkola Niepublicznego „Skrzat” w Bydgoszczy
33.	Prof. dr hab. inż. Skibicki Dariusz	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Inżynierii Mechanicznej
34.	dr hab. Szpinda Michał	Kierownik Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy
35.	Szymańska-Al Samarraï Danuta	Dyrektor Wydziału Strategii i Rozwoju Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
36.	Trzcińska Małgorzata	Dyrektor Zespołu Szkół nr 24 w Bydgoszczy

37.	Waszkiewicz Iwona	Dyrektor Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy
38.	Wawrzonkowska Jolanta	Dyrektor Młodzieżowego Domu Kultury nr 5 w Bydgoszczy
39.	Wlazło Dominika	Młodzieżowa Rada Miasta Bydgoszczy
40.	Wojciechowska – Blachowska Bogna	Wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji Rady Miasta Bydgoszczy
41.	Wygocka Hanna	Dyrektor Biura Kujawsko-Pomorskiego Związku Pracodawców i Przedsiębiorców w Bydgoszczy
42.	Złotnicki Włodzimierz	Inspektor w Wydziale Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy

4. CHARAKTERYSTYKA EDUKACJI W BYDGOSZCZY

4.1 Zmiany demograficzne

Liczba ludności Bydgoszczy wynosi 363,0 tys. mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2011 r. Obserwuje się proces powolnego wyludniania się miasta. Jak wynika z analiz zawartych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bydgoszczy, przygotowanego przez Miejską Pracownię Urbanistyczną, zjawiskami kształtującymi zmieniający się obraz demograficzny miasta są:

- ogólny spadek liczby urodzeń,
- wzrost przeciętnego trwania życia,
- nasilenie procesów migracyjnych ludności, w tym przeniesienie miejsca zamieszkania do gmin ościennych.

Prognozę ludności Bydgoszczy według płci i funkcjonalnych grup wieku dzieci i młodzieży prezentuje poniższa tabela.

Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035
OGÓŁEM	356177	340649	328505	315305	300236	284 303
Grupa wiekowa						
Żłobkowa: 0 – 2 lata	10 458	9 675	8 668	7 349	6 351	5 997
Przedszkolna: 3 – 6 lat	12 257	12 845	12 268	10 806	9 139	8 062
Szkoły podstawowe: 7 – 12 lat	17 221	17 205	18 319	17 561	15 448	13 047
Gimnazjalna: 13 -15 lat	9 813	8 185	8 472	8 993	8 515	7 407
Szkoły ponadgimnazjalne 16 -18 lat	12 031	9 077	8 207	9 110	9 037	8 264
Studencka:19-24 lata	29568	24 237	24 237	18 060	18 060	19 335

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna, 2012

Grupa wiekowa 3-6 lat jest powszechnie określana jako grupa dzieci przedszkolnych. W związku z reformą systemu edukacji, grupa ta ulegnie zawężeniu – zamiast jak dotychczas obejmować 4 roczniki, począwszy od 2014 r. będzie obejmować 3 roczniki (3-5-latków). W porównaniu do innych grup wiekowych, przewidziany jest sukcesywny silny spadek liczby dzieci w wieku od 3 do 6 lat. W Bydgoszczy w 2035 r. prognozowane zmiany wskazują na spadek w stosunku do 2010 r. o 4,5 tys. osób. Faktyczna liczba dzieci w wieku uczęszczania do przedszkoli (po uwzględnieniu faktu, iż będą ją stanowiły 3 roczniki) będzie w Bydgoszczy w 2035 r. wynosić ponad dwukrotnie mniej, niż obecnie.

Grupa wiekowa 7-12 lat (szkoły podstawowe)- przewiduje się spadek liczby ludności w porównaniu z 2010 r. o 4,2 tys. osób. Prognozując liczbę osób faktycznie uczęszczających do szkół podstawowych, należy uwzględnić fakt, iż w związku z reformą systemu edukacji, w drugiej dekadzie XXI wieku przejściowo (przez okres 6 lat) do szkół podstawowych uczęszczać będzie 7, a nie 6 roczników.

Grupa wiekowa 13-15 lat (gimnazja) – prognozuje się spadek liczby ludności o 2,4 tys. osób. Należy jednak pamiętać, iż w związku z reformą systemu edukacji, w drugiej dekadzie XXI wieku przejściowo (przez okres 3 lat) do szkół gimnazjalnych uczęszczać będą 4, a nie 3 roczniki.

Grupa wiekowa 16-18 lat (szkoły ponadgimnazjalne) - szacuje się zmniejszenie liczby ludności w tej grupie o 3,8 tys. osób.

Grupa w wieku 19-24 lata - dotyczy populacji, której część studiuje w szkołach wyższych. Przewiduje się do roku 2035 zmniejszenie liczby ludności w tej grupie wiekowej o 10,2 tys. osób. W województwie kujawsko –pomorskim spadek ten wyniesie -54,8 tys. osób, tj. o 29,3 %.

Z przedstawionej prognozy dotyczącej liczby dzieci i młodzieży w Bydgoszczy do 2035 roku wynika, że wszystkie grupy wiekowe charakteryzuje spadek liczebności. Największą dynamiką charakteryzuje się spadek w grupach najmłodszych tj. w grupie wiekowej żłobkowej – spadek o 42,7% i przedszkolnej – spadek o 34,2%. oraz w grupach wiekowych najstarszych – w grupie młodzieży w wieku studenckim – ubytek o 34,6%, młodzieży szkół ponadgimnazjalnych - spadek o 31,3%. Natomiast szacuje się, że mniejszy ubytek ludności będzie dotyczył dzieci i młodzieży w gimnazjach – o 28,2% oraz w szkołach podstawowych - 24,2%.

4.2 Informacje podstawowe

Bydgoszcz, jako powiat grodzki, jest organem prowadzącym nie tylko dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, ale także dla szkół ponadgimnazjalnych oraz różnego typu placówek oświatowych. Taka różnorodność szkół i placówek oświatowych wiąże się nie tylko z dużymi nakładami finansowymi ponoszonymi przez Bydgoszcz na oświatę. Wymaga także bardzo dużego zaangażowania w stworzenie jak najlepszych warunków kształcenia i wychowania.

Dokonana w Polsce po 1989 r. transformacja ustrojowa wpłynęła na rozwój zarówno szkolnictwa publicznego, jak i placówek niepublicznych. W Bydgoszczy, podobnie jak w innych miastach, nastąpił bardzo znaczny rozwój szkolnictwa niepublicznego. Powstało przede wszystkim wiele placówek dla dorosłych. W ostatnich latach widoczny jest także rozwój niepublicznych przedszkoli, punktów wychowania przedszkolnego oraz szkolnictwa niepublicznego dla dzieci i młodzieży.

4.2.1 Szkoły i placówki prowadzone przez Miasto Bydgoszcz

Jednym z najistotniejszych problemów, który od kilku lat dotyka bydgoską oświatę, jest spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba uczniów oraz wychowanków w placówkach publicznych zmniejszyła się o 4 727 (z 62 019 w roku szkolnym 2008/2009 do 57 292 w roku szkolnym 2011/2012). Natomiast liczba szkół i placówek oświatowych w dwóch, porównywanych latach szkolnych zmniejszyła się z 125 do 121. Szczegółowe zestawienie liczby i rodzaju placówek oraz uczestników zajęć ukazuje poniższa tabela.

Typ szkoły placówki	Liczba szkół (placówek)		Liczba uczniów /uczestników zajęć	
	2008/09	2011/12	2008/09	2011/12
Samodzielne szkoły				
przedszkola	24	24	3280	3339
szkoły podstawowe	20	19	8621	7571
gimnazja	11	11	4064	2821
licea ogólnokształcące	1		518	
szkoły prowadzące kształcenie zawodowe	1	1	149	187
Zespoły szkół				
zespoły szkół ogólnokształcących	7	7	4717	3066
zespoły szkół zawodowych	14	14	9774	8622
zespoły szkół	32	31	17504	16720
specjalny ośrodek szkolno- wychowawczy	1	1	231	230
zespół szkół i placówek		1		1463

placówki kształcenia ustawicznego i kształcenia praktycznego	3	1	1553	475
Placówki				
bursy	3	3	250	378
poradnie psychologiczno-pedagogiczne	2	2		
Pałac Młodzieży	1	1	4817	4594
młodzieżowe domy kultury	4	4	5924	5539
schronisko młodzieżowe	1	1		

W roku szkolnym 2011/2012 z oferty edukacyjnej przedszkoli i szkół korzystało 45535 wychowanków, uczniów i słuchaczy, w tym:

- wychowanków przedszkoli i uczniów szkół dla młodzieży – 44 307,
- słuchaczy szkół dla dorosłych – 1 228.

Poza szkołami i oddziałami ogólnodostępnymi, uczyło się 8 178 uczniów. 3 981 uczniów pobierało naukę i trenowało w 177 oddziałach sportowych, które działały w 27 szkołach sportowych, zespołach szkół lub szkołach z oddziałami sportowymi, 1535 uczniów uczyło się w 6 oddziałach szkół mistrzostwa sportowego.

W 18 oddziałach dwujęzycznych trzech zespołów szkół z oddziałami dwujęzycznymi uczyło się 527 uczniów. Zespół Szkół nr 4 realizuje ponadto program międzynarodowej matury (84 uczniów w trzech oddziałach).

W 135 oddziałach integracyjnych przedszkola integracyjnego, szkół integracyjnych oraz szkół z oddziałami integracyjnymi uczyło się 2 543 uczniów, w tym 568 posiadających orzeczenie do kształcenia specjalnego. W oddziałach szkół specjalnych lub szkół z oddziałami specjalnymi uczyło się 922 uczniów w 110 oddziałach.

Edukacja przedszkolna

Miasto Bydgoszcz jest organem prowadzącym dla 30 przedszkoli, z których 24 funkcjonuje jako samodzielne placówki, a 6 wchodzi w skład zespołów szkół. Ponadto oddziały rocznego przygotowania przedszkolnego zostały utworzone w 28 szkołach podstawowych.

Do przedszkoli publicznych oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2011/2012 uczęszczało 5 224 dzieci. Było to więcej o 711 dzieci w stosunku do roku szkolnego 2008/2009. Większość z nich, bo 4 178 dzieci uczęszczało do przedszkoli, w tym: 3 339 do przedszkoli samodzielnych i 839 do przedszkoli zlokalizowanych w zespołach szkół. Do oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych chodziło

1 046 dzieci. Utworzono łącznie w przedszkolach i szkołach 235 oddziałów przedszkolnych, w tym: 223 oddziały ogólnodostępne, 10 oddziałów integracyjnych i 2 oddziały specjalne.

Edukacją przedszkolną (publiczną i niepubliczną) w roku szkolnym 2011/2012 objętych zostało 10 744 dzieci, co stanowiło 82,87 % wszystkich dzieci pomiędzy 3 a 6 rokiem życia zamieszkałych w Bydgoszczy. Wskaźnik dzieci 4 letnich wyniósł 79,4%.

Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne

W roku szkolnym 2011/2012 w 46 szkołach podstawowych uczyło się 15 974 uczniów, w tym w klasie pierwszej 509 sześciolatków i 2 376 siedmiolatków.

Szkoły podstawowe funkcjonują jako samodzielne placówki lub wchodzi w skład zespołów szkół. W roku szkolnym 2011/2012 było: 19 samodzielnych szkół podstawowych oraz 27 w zespołach szkół. Z dniem 1 września 2012 r. rozpoczęła działalność Szkoła Podstawowa nr 69 Mistrzostwa Sportowego w ramach Zespołu Szkół nr 15 Mistrzostwa Sportowego.

W roku szkolnym 2011/2012 Miasto Bydgoszcz było organem prowadzącym dla 48 gimnazjów, w tym 47 dla młodzieży i 1 dla dorosłych. W 408 oddziałach uczyło się 9 290 gimnazjalistów. Spośród 48 gimnazjów, 11 funkcjonuje jako samodzielne placówki. Pozostałych 37 gimnazjów wchodzi w skład różnorodnych zespołów. W Bydgoskim Gimnazjum Klasycznym wchodzącym w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 prowadzony jest eksperyment pedagogiczny. Z dniem 1 września 2012 r. rozpoczęły działalność dwa gimnazja mistrzostwa sportowego: Gimnazjum nr 57 Mistrzostwa Sportowego w ramach Zespołu Szkół Nr 15 Mistrzostwa Sportowego, Gimnazjum nr 58 Mistrzostwa Sportowego w ramach Zespołu Szkół nr 25 Mistrzostwa Sportowego. Ponadto Rada Miasta Bydgoszczy podjęła uchwałę w sprawie likwidacji Gimnazjum nr 13 w Bydgoszczy.

Sieć publicznych ponadgimnazjalnych szkół ogólnokształcących dla młodzieży w roku szkolnym 2011/2012 składała się z 17 liceów ogólnokształcących i jednego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, funkcjonujących w strukturach 16 zespołów szkół. W Zespole Szkół nr 5 Mistrzostwa Sportowego działa XX Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego. W Zespole Szkół nr 7 działa XVII Liceum Ogólnokształcące dla Słabosłyszących. W Zespole Szkół nr 19 XXI Liceum Ogólnokształcące Integracyjne.

W roku szkolnym 2011/2012, 5246 uczniów w 186 oddziałach uczęszczało do liceów ogólnokształcących dla młodzieży, 380 osób kształciło się w 13 oddziałach dwujęzycznych, a 53 uczniów realizowało w 2 oddziałach IX Liceum Ogólnokształcącym program międzynarodowej matury. 450 uczniów było uczniami 20 oddziałów sportowych i mistrzostwa sportowego. Do 10 oddziałów integracyjnych uczęszczało 170 uczniów.

Kształceniem specjalnym objęto 32 uczniów w 6 oddziałach XVII Liceum Ogólnokształcącego dla Słabosłyszących.

Z powodu postępującego niżu demograficznego ograniczono nabór do młodzieżowych liceów ogólnokształcących. Liczba oddziałów zmniejszyła się z 249 w roku szkolnym 2008/2009 do 186 w roku szkolnym 2011/2012.

Sieć publicznego szkolnictwa zawodowego dla młodzieży w roku szkolnym 2011/2012 tworzyły w Bydgoszczy: 1 samodzielna szkoła i szkoły zorganizowane w 14 zespołach szkół. Składa się ona z 14 zasadniczych szkół zawodowych, 22 techników, 9 szkół policealnych. W mieście funkcjonowało także 12 liceów profilowanych i centrum kształcenia praktycznego.

W roku szkolnym 2011/2012 uczęszczało do nich 8448 uczniów:

- 1795 do zasadniczych szkół zawodowych,
- 6555 do techników,
- 98 do szkół policealnych,
- 215 do liceów profilowanych.

Centrum Kształcenia Praktycznego nr 1 organizowało zajęcia praktyczne dla uczniów macierzystego Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2 oraz dodatkowo dla 371 uczniów bydgoskich szkół zawodowych i techników. Ponadto nauczanie specjalne na poziomie ponadgimnazjalnym zawodowym było realizowane w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 5 Specjalnej. Kształceniem specjalnym objęto tu 199 uczniów.

Jednego z 24 zawodów robotniczych uczniowie uczyli się w 73 oddziałach 12 zasadniczych szkół zawodowych. 25 techników prowadziło naukę w 242 oddziałach, umożliwiając po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zdobycie tytułu technika w jednym z 33 zawodów. W jednej szkole policealnej funkcjonowały 4 oddziały umożliwiające po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zdobycie tytułu technika. Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 4 i częściowo Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 5 Specjalna oferowała młodocianym pracownikom naukę w oddziałach wielozawodowych. Teoretyczne kształcenie zawodowe w niektórych zawodach odbywało się w formie kursów organizowanych przez Okręgowy Ośrodek Doksztalcania Zawodowego w Bydgoszczy oraz inne ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego na terenie Polski.

Struktura uczniów klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2011/2012 prezentowała się następująco: 44% uczniów to uczniowie techników, 37% to uczniowie liceów ogólnokształcących, a 19% zasadniczych szkół zawodowych i liceów profilowanych. 33,9 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych stanowiła młodzież zamieszkała poza Bydgoszczą.

W roku szkolnym 2011/2012 na terenie Bydgoszczy szkoły dla dorosłych wchodziły w skład 6 publicznych zespołów szkół (w tym 1 zespół szkół dla dorosłych) i 2 centrów kształcenia ustawicznego. W roku szkolnym 2011/2012 naukę w szkołach dla dorosłych podjęło w trybie stacjonarnym i zaocznym w 55 oddziałach 1301 słuchaczy, odpowiednio 354 w gimnazjach, 414 w liceach ogólnokształcących, 283 w technikach, 85 w zasadniczej szkole zawodowej i 165 w szkołach policealnych.

Pozostałe placówki oświatowe

Miasto Bydgoszcz jest organem prowadzącym dla:

1. 8 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym 7 placówek wychowania pozaszkolnego (Pałacu Młodzieży, sześciu młodzieżowych domów kultury) i Szkolnego Schroniska Młodzieżowego,
2. trzech burs (jedna z oddziałem specjalnym), które zapewniają opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania. W roku szkolnym 2011/2012 było w nich zakwaterowanych 397 wychowanków w 14 grupach,
3. dwóch poradni psychologiczno-pedagogicznych, które udzielają dzieciom, młodzieży i ich rodzicom oraz nauczycielom wszechstronnej psychologiczno-pedagogicznej pomocy.

4.2.2 Publiczne placówki prowadzone przez inne organy prowadzące

Szkoły publiczne działające w Bydgoszczy, prowadzone przez inne organy prowadzące:

- 1) Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego – Okręgowy Ośrodek Doskonalenia Zawodowego, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy nr 1 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Widzącej i Niewidomej im. Louisa Braille'a, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Słabo Słyszącej i Niesłyszącej nr 2 im. Generała Stanisława Maczka, Zespół Szkół nr 33 dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorej, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych,
- 2) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – Państwowy Zespół Szkół Muzycznych, Państwowy Zespół Szkół Plastycznych,
- 3) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego,
- 4) Organizacje wyznaniowe:
 - Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety Prowincja Toruńska – Przedszkole Sióstr Elżbietanek,
 - Parafia pod wezwaniem Św. Urszuli Ledóchowskiej – Przedszkole Dzieciątka Jezus.

4.2.3 Szkoły i placówki niepubliczne

Ustawowym obowiązkiem jednostki samorządu terytorialnego jest ewidencjonowanie i dotowanie szkół i placówek niepublicznych, działających na terenie gminy/powiatu. Obowiązek ten określa ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Liczba szkół i placówek niepublicznych systematycznie wzrasta. W 2008 r. w ewidencji prowadzonej przez Miasto Bydgoszcz było wpisanych 221 niepublicznych jednostek oświatowych, a w 2012 r. (stan na 10 sierpnia 2012 r.) już 264.

Szczegółowy wykaz szkół i placówek niepublicznych w ewidencji prowadzonej przez Miasto Bydgoszcz wg stanu na dzień 10 sierpnia 2012 r. przedstawia się następująco:

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba
1.	Szkoła podstawowa	6
2.	Gimnazjum	15
3.	Liceum Ogólnokształcące dla młodzieży	15
4.	Liceum Profilowane dla młodzieży	0
5.	Technikum dla młodzieży	12
6.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla młodzieży	3
7.	Szkoła Policealna dla młodzieży z zawodami medycznymi	7
8.	Gimnazja dla dorosłych	8
9.	Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	14
10.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych	15
11.	Liceum Profilowane dla dorosłych	2
12.	Technikum dla dorosłych	2
13.	Technikum uzupełniające dla dorosłych	6
14.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla dorosłych	0
15.	Szkoła Policealna dla dorosłych	38
16.	Szkoła Policealna dla dorosłych z zawodami medycznymi	9
17.	Placówka kształcenia ustawicznego	52
18.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	3
19.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	1
20.	Przedszkole niepubliczne	45
21.	Punkt przedszkolny	11
	RAZEM	264

4.3 Zatrudnienie nauczycieli

W roku szkolnym 2011/2012 w szkołach i placówkach oświatowych pracowało 5 743 nauczycieli, w tym:

- zatrudnionych w pełnym wymiarze było 4 432 nauczycieli,
- zatrudnionych w niepełnym wymiarze było 1 311 nauczycieli.

W roku szkolnym 2011/2012 było 5490 nauczycieli z wyższym wykształceniem magisterskim z przygotowaniem pedagogicznym, ponadto 180 nauczycieli posiadało wykształcenie wyższe zawodowe lub stopień doktora, 73 zatrudnionych nauczycieli nie posiada wyższego wykształcenia. Poniższa tabela przedstawia liczbę nauczycieli wg stopnia awansu zawodowego w dwóch porównywanych latach szkolnych.

	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany	Razem
2008/2009	348	1110	1659	2773	5890
2011/2012	252	923	1288	3280	5743

W roku szkolnym 2011/2012 funkcje doradcy metodycznego pełniło 12 nauczycieli. Osoby powołane do pełnienia zadań doradcy korzystały z prawa do obniżenia obowiązkowego wymiaru godzin dydaktycznych. Zadania realizowane były przez nauczycieli dyplomowanych w ramach stosunku pracy w szkole, w której byli zatrudnieni.

Pod względem specjalności przedmiotowych w minionym roku szkolnym na terenie miasta funkcjonowało:

- 2 doradców o specjalności j. polskiego,
- 2 doradców o specjalności matematyka,
- 5 doradców ogółem o specjalności: historia, fizyka, biologia, wychowanie fizyczne, religia,
- 2 doradców o specjalności edukacja wczesnoszkolna.

Wymiar udzielonej doradcom zniżki godzin uwarunkowany był liczbą godzin poszczególnych przedmiotów nauczania. Nadzór pedagogiczny nad pracą doradców metodycznych sprawował dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy.

W roku szkolnym 2012/2013 rozpoczęto wdrażanie w bydgoskich szkołach **bonu organizacyjnego**. Parametrem standaryzacji jest liczba etatów przeliczeniowych (godzin) przypadających na jednego ucznia. Po przemnożeniu liczby uczniów przez ten parametr szkoły, otrzymały limit określający maksymalną liczbę etatów nauczycieli. Parametry standaryzacji określone zostały odrębnie dla poszczególnych etapów edukacyjnych i rodzajów szkół (bo mają one różne ramowe plany nauczania). Zostały one tak dobrane, by możliwe było zorganizowanie pracy szkół zgodnie z przepisami oświatowymi.

Bon organizacyjny dotyczy typowych sytuacji, gdy możliwe jest zapewnienie porównywalności warunków w poszczególnych szkołach. Część godzin musi być jednak przydzielona na podstawie innych reguł. Dotyczy to np. godzin wynikających z przyczyn losowych: urlopów zdrowotnych nauczycieli i zajęć nauczania indywidualnego.

Bonem organizacyjnym objęto szkoły dla młodzieży z wyłączeniem szkół specjalnych. Proces wprowadzania bonu został rozłożony na trzy lata. W roku szkolnym 2012/2013 zastosowano go w kl. I i IV szkoły podstawowej oraz kl. I gimnazjum oraz we wszystkich typach szkół przy wyznaczaniu tzw. etatów wsparcia. Natomiast w szkołach ponadgimnazjalnych, przedszkolach oraz dla pracowników administracji i obsługi bon będzie wprowadzany w latach następnych.

Zastosowanie standaryzacji zatrudnienia metodą bonu organizacyjnego przynosi wiele korzyści, dzięki niej m.in. dyrektorzy stają się autentycznymi gospodarzami swoich szkół a szkoły są organizowane wg tych samych zasad.

4.4 Wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych

Wyniki sprawdzianu w roku szkolnym 2011/2012

Wyniki sprawdzianu	wynik średni	wynik średni w procentach
Bydgoszcz	23,75	59,00
kraj	22,75	56,89
miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	24,68	61,17
różnica - kraj	+1,00	+2,11
Różnica – miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	-0,93	- 2,17

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w roku szkolnym 2011/2012

Egzamin gimnazjalny składa się z trzech części: humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i języka obcego nowożytnego. Jednak od roku szkolnego 2011/2012 wyróżnia się w części humanistycznej i matematyczno-przyrodniczej dwa zakresy, a z zakresu języka obcego nowożytnego dwa poziomy (podstawowy i rozszerzony).

Wyniki egzaminu gimnazjalnego	GH-P (%)	GH-H (%)	GM-M (%)	GM-P (%)	GA-P (%)	GA-R (%)	GN-P (%)	GN-R (%)
Bydgoszcz	69,69	64,02	52,65	52,79	68,63	52,23	57,01	40,33
kraj	65	61	47	50	63	46	57	33
miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	68	64	52	53	70	54	60	41
różnica - kraj	+4,69	+3,02	+5,65	+2,79	+5,63	+6,23	+0,01	+7,33
różnica - miasta powyżej 100 tys. mieszkańców	1,69	0,02	0,65	-0,21	-1,37	-1,77	-2,99	-0,67

GH - P egzamin część humanistyczna, język polski

GH - H egzamin część humanistyczna, historia i wos

GM - M egzamin część matematyczna

GM - P egzamin część matematyczna, przedmioty przyrodnicze

GA- P egzamin język angielski, poziom podstawowy

GA - R egzamin język angielski, poziom rozszerzony

GN - P egzamin język niemiecki, poziom podstawowy

GN - R egzamin język niemiecki, poziom rozszerzony

Wyniki egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2011/2012

Zdający	liczba osób, które zdały egzamin					Razem
	licea ogólnokształcące	licea profilowane	technika	licea uzupełniające	technika uzupełniająca	
przystąpiło	2 181	147	1 175	92	97	3 692
zdało	1 995	68	898	23	27	3 011
zdało w %	91,47	46,26	76,43	25	27,84	81,55
zdało w % w kraju	93	68	78	37	30	86
różnica	-1,53	-21,74	-1,57	-12	-2,16	-4,45

Wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w roku szkolnym 2011/2012

zawód	liczba zdających	zdawalność (%) Bydgoszcz	zdawalność (%) woj.kuj-pom.	różnica	zdawalność (%) kraj	różnica
technik ekonomista	198	85,4	68,64	16,76	70,9	14,5
technik farmaceutyczny	192	39,6	40,55	-0,95	57,2	-17,6
kucharz małej gastronomii	154	73,4	69,1	4,3	71,5	1,9
technik elektronik	140	82,9	72,76	10,14	51,5	31,4
technik pojazdów samochodowych	123	85,4	81,96	3,44	80,3	5,1
technik masażysta	122	52,5	59,68	-7,18	68,4	-15,9
technik usług kosmetycznych	116	33,6	43,29	-9,69	60,2	-26,6
technik informatyk	115	78,3	72,89	5,41	69,7	8,6
technik administracji	108	51,9	56,51	-4,61	59,2	-7,3
technik usług fryzjerskich	108	83,3	76,57	6,73	76,3	7
technik technologii żywności	106	57,5	60,36	-2,86	58,6	-1,1
technik architektury krajobrazu	102	81,4	61,62	19,78	50,00	31,4
technik weterynarii	101	80,2	77,21	2,99	76,8	3,4
mechanik pojazdów samochodowych	86	83,7	78,9	4,8	83,6	0,1
kucharz	77	77,9	72,62	5,28	69,4	8,5
sprzedawca	75	84	85,3	-1,3	86,6	-2,6
technik budownictwa	74	67,6	59,37	8,23	58,8	8,8
technik logistyki	72	56,9	70,00	-13,1	70,1	-13,2

technik mechanik	70	27,1	40,06	-12,96	41,0	-13,9
technik elektryk	63	25,4	17,58	7,82	30,1	-4,7
ratownik medyczny	62	38,7	51,61	-12,91	34,6	4,1
technik teleinformatyk	56	91,1	68,49	22,61	42,6	48,5
fototechnik	52	94,2	87,10	7,1	71,4	22,8
technik agrobiznesu	50	56	72,10	-16,1	65,5	-9,5
technik żywienia i gospodarstwa domowego	48	66,7	71,12	-4,42	73,3	-6,6
fryzjer	47	87,2	78,4	8,8	82,0	5,2
technik handlowiec	47	72,3	54,95	17,35	59,3	13
technik ogrodnik	42	26,2	29,55	-3,35	50,6	-24,4
technik hotelarstwa	41	80,5	60,17	20,33	59	21,5
technik ochrony fizycznej osób i mienia	41	65,9	60,12	5,78	54,4	11,5
cukiernik	39	84,6	87,1	-2,5	78,3	6,3
technik rolnik	39	92,3	72,10	20,2	65,8	26,5
technik mechanik lotniczy	37	32,4	32,43	-0,03	24,8	7,6
technik poligraf	35	94,3	71,64	22,66	58,4	35,9
asystentka stomatologiczna	34	88,2	95,12	-6,92	88,3	-0,1
operator obrabiarek skrawających	34	85,3	65,7	19,6	73,5	11,8
opiekun medyczny	32	75	86,8	-11,8	92,6	-17,6
technik organizacji usług gastronomicznych	28	89,3	80,58	8,72	75,6	13,7
technik obsługi turystycznej	27	48,1	64,86	-16,76	70,8	-22,7
monter-elektronik	25	68	72,7	-4,7	80,2	-12,2
technik geodeta	25	84	77,01	6,99	65,2	18,8
stolarz	23	82,6	76,1	6,5	86,6	-4
technik rachunkowości	22	72,7	52,25	20,45	51,6	21,1
kelner	21	85,7	79,17	6,53	84,0	1,7
technik analityk	21	100	85,29	14,71	78,8	21,2
ogrodnik	20	80	75	5	66,6	13,4
opiekunka środowiskowa	20	34,6	53,16	-18,56	54,9	-20,3
technik drogownictwa	20	90	76,62	13,38	68,2	21,8
technik organizacji reklamy	20	85	87,3	-2,3	81,3	3,7

4.5 Działania podnoszące efekty nauczania

W Bydgoszczy podejmowanych jest szereg działań, których celem jest podniesienie efektywności kształcenia i wychowania. Należą do nich m. in.:

1. Bydgoskie Granty Oświatowe

Od 1998 r. w ramach Polityki Oświatowej Miasta Bydgoszczy realizowany jest system Bydgoskich Grantów Oświatowych przeznaczonych na działania innowacyjne w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Bydgoszcz.

System Bydgoskich Grantów Oświatowych realizowany jest zgodnie z regulaminem ich przyznawania i rozliczania. Corocznie, w drodze konkursu ogłaszanego na dany rok kalendarzowy, o granty ubiegają się szkoły i placówki, które składają wnioski w formie adresowanych do dzieci i młodzieży projektów edukacyjnych oraz animacyjnych o charakterze naukowym, artystycznym, rekreacyjnym i integracyjnym.

Środki finansowe przyznawane placówkom w ramach grantów oświatowych dotyczą wydatków rzeczowych przeznaczanych na zakup materiałów i wyposażenia, pomocy naukowych i dydaktycznych, usług związanych z organizacją imprez oraz wynagrodzeń dla osób realizujących grant. O Bydgoskie Granty Oświatowe na realizację działań innowacyjnych w 2012 r. ubiegało się 107 placówek oświatowych, które w terminie do 31 października 2011, złożyły 713 wniosków w formie projektów edukacyjno – naukowych, artystycznych, rekreacyjnych i integracyjnych. Prezydent Bydgoszczy przyznał jednostkom oświatowym granty w łącznej kwocie 474 000 z puli 560 000 zł przeznaczonej na realizację Bydgoskich Grantów Oświatowych w 2012 r.

Pozyskane granty umożliwiły placówkom oświatowym realizację wielu ponadstandardowych działań w zakresie nauki, kultury i sztuki, sportu i rekreacji, organizację konkursów i olimpiad przedmiotowych, festiwali, warsztatów specjalistycznych wykraczających poza program szkolny, turniejów, dofinansowanie zespołów wokalnych, tanecznych, instrumentalnych, prowadzenie autorskich programów zajęć pozalekcyjnych z dziećmi i młodzieżą. Wiele organizowanych przez miejskie placówki oświatowe w ramach Bydgoskich Grantów Oświatowych przedsięwzięć uzyskało rangę szczególnie cennych dla Miasta inicjatyw, objętych patronatem Prezydenta Miasta Bydgoszczy i promujących Miasto na zewnątrz.

2. Nagrody dla uczniów i ich nauczycieli za szczególne osiągnięcia w olimpiadach i konkurach przedmiotowych.

Nagrody są przyznawane na podstawie Zarządzenia Nr 426/2012 Prezydenta Miasta Bydgoszczy z dnia 25.06.2012 r. Celem realizacji tego zadania jest promowanie i wyróżnianie uczniów szkół, za sukcesy w olimpiadach oraz konkursach przedmiotowych, a także nauczycieli za trud włożony w pracę z uczniem zdolnym. Nagrody mają motywować uczniów i nauczycieli do dalszej pracy i osiągania sukcesów. W bieżącym roku nagrodzeni zostali

uczniowie i nauczyciele: z 21 szkół podstawowych – 40 uczniów i 38 nauczycieli, z 20 gimnazjów - 122 uczniów i 75 nauczycieli, z 12 szkół ponadgimnazjalnych - 56 uczniów i 30 nauczycieli. Nagrody otrzymało w sumie: - 218 uczniów (laureatów konkursów i olimpiad przedmiotowych oraz finalistów olimpiad) w łącznej wysokości 250.000 zł oraz 143 nauczycieli uczniów w łącznej wysokości 172.000 zł.

3. Stypendia dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w ramach Programu Stypendialnego dla Młodzieży Osiągającej Szczególne Wyniki w Nauce.

Program Stypendialny ma zachęcić bydgoską młodzież do podjęcia studiów w Bydgoszczy na kierunkach szczególnie ważnych dla gospodarki, których ukończenie daje możliwość podjęcia pracy i związania się zawodowo z miastem. Stypendia są kierowane do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, na stałe zameldowanych w Bydgoszczy, którzy uzyskają na egzaminie maturalnym z matematyki na poziomie rozszerzonym wynik, co najmniej 50% oraz podejmą naukę w Bydgoszczy, w roku zdania matury, na studiach stacjonarnych na uczelniach publicznych.

W 2012 r. roku uchwałą Rady Miasta rozszerzona została lista kierunków uprawniających do otrzymania stypendium. Kierunki objęte Programem Stypendialnym to: informatyka, mechatronika, inżynieria materiałowa, budownictwo, fizyka, fizyka techniczna, inżynieria środowiska, mechanika i budowa maszyn, technologia chemiczna, teleinformatyka, wzornictwo. Po raz pierwszy objęto Programem absolwentów ponadgimnazjalnych szkół nie tylko publicznych, ale także niepublicznych oraz wyznaczono minimalny wynik na egzaminie maturalnym z matematyki na poziomie rozszerzonym. Stypendyści będą otrzymywali w roku akademickim 2012/2013 co miesiąc stypendia w wysokości 500 zł.

W bieżącym roku stypendia otrzymała rekordowa liczba osób - 22 studentów bydgoskich uczelni, z tego 20 studiuje na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym, 2 na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego.

4. Projekty realizowane z funduszy europejskich

W ostatnich latach zrealizowane zostały lub są realizowane liczne projekty edukacyjne, finansowane lub współfinansowane przez Unię Europejską. Są to przede wszystkim projekty opracowane przez Miasto:

Projekty edukacyjne dofinansowane przez fundusze europejskie - w trakcie realizacji

- Przebudowa infrastruktury technicznej w dwóch placówkach oświatowych (ul. Ślaska 7, ul. Ks. A. Czartoryskiego 18),
- Utworzenie laboratorium techniki drogowo-mostowej w Zespole Szkół Budowlanych w Bydgoszczy,
- Budowa i wyposażenie Ośrodka Egzaminacyjnego przy Zespole Szkół Samochodowych,

- Nauczyciel zawodu w praktyce,
- Świadoma przedsiębiorczość,
- Zawodowe horyzonty 3,
- Gimnazjum z przyszłością,
- Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas 1-3 szkół podstawowych w Bydgoszczy.

Projekty edukacyjne dofinansowane przez fundusze europejskie - zrealizowane

- Badam, poznaję, doświadczam... ,
- Zawodowe horyzonty 2,
- Zawodowe horyzonty,
- Moja wiedza szansą na lepsze jutro - zajęcia dodatkowe dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów,
- Zawodówki na start,
- Pomoc stypendialna dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa kujawsko-pomorskiego,
- Szansa dla żaka.

Ponadto szkoły i placówki oświatowe uczestniczą w projektach edukacyjnych innych podmiotów np. Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W szkołach realizowane są także programy w ramach „Uczenie się przez całe życie” (komponenty COMENIUS, LEONARDO).

Wszystkie ww. działania mają przełożenie na osiągnięcia uczniów w konkursach i olimpiadach. W roku szkolnym 2011/2012 uczniowie bydgoskich szkół osiągnęli sukcesy:

- w konkursach dla uczniów szkół podstawowych – 45 laureatów,
- w konkursach i ogólnopolskich olimpiadach dla gimnazjalistów – 153 laureatów i 2 finalistów,
- w olimpiadach ogólnopolskich i konkursach zawodowych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 17 laureatów i 46 finalistów.

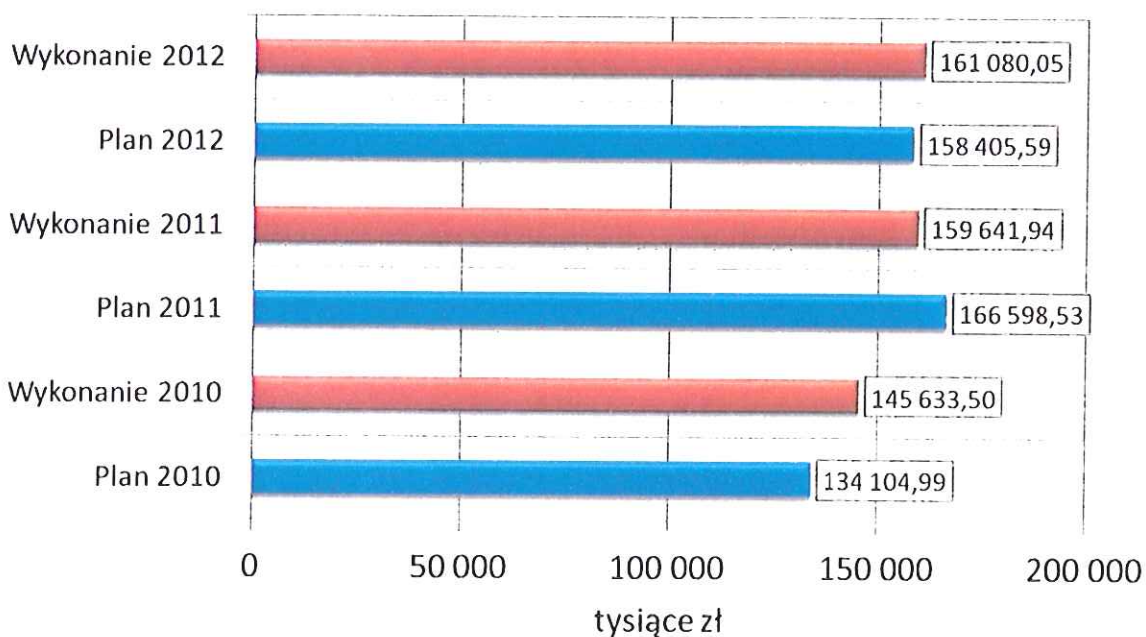

4.6 Finansowanie oświaty

Wydatki ogólne na oświatę w latach 2010-2012

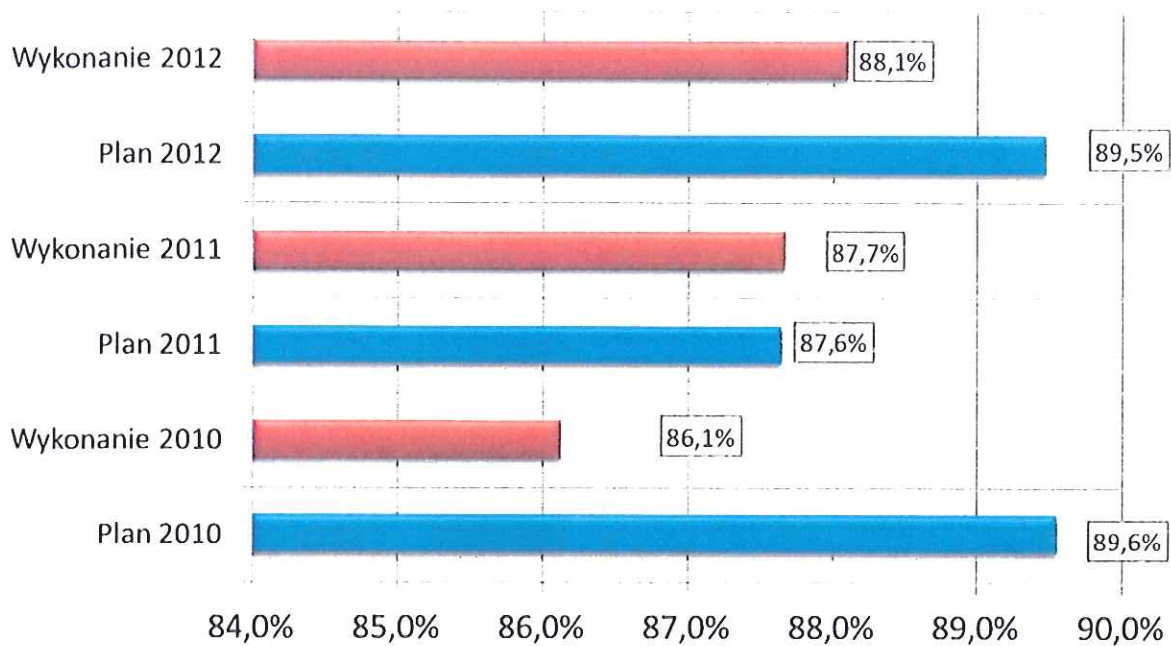
w tys. zł	2010		2011		2012	
	Planowane w budżecie na początku roku	Wykonane	Planowane w budżecie na początku roku	Wykonane	Planowane w budżecie na początku roku	Wykonane
Wydatki ogółem:	449 207 022	461 944 442,17	484 475 380	482 219 810,56	515 607 541	519 190 031
Wydatki bieżące, w tym:	435 249 325	447 310 444,27	483 795 380	480 049 815,74	488 755 010	499 987 173
wydatki na wynagrodzenia i pochodne	324 669 600	331 389 982,77	348 396 781	347 838 160,86	361 472 085	368 948 046,01
wydatki na remonty	2 559 500	2 687 364,74	6 059 575	5 454 835,18	2 982 795	3 140 053,00
dotacja dla szkół niepublicznych	20 903 000	22 855 229,33	25 004 300	27 497 030,47	26 980 300	27 664 403,62
dotacja dla przedszkoli niepublicznych	26 115 300	25 460 233,80	30 412 996	30 214 844,45	34 288 400	35 507 343,91
pozostałe wydatki bieżące	57 001 925	64 917 633,63	69 921 728	69 044 944,78	59 031 430	64 727 326,56
rezerwa oświatowa	4 000 000		4 000 000		4 000 000	
Wydatki majątkowe	13 957 697	14 633 997,90	680 000	2 169 994,82	26 852 531	19 202 857,64
Subwencja oświatowa	290 749 208	285 417 377,00	305 340 933	304 951 759,00	323 408 750	324 980 678,00
Dotacje na zadania bieżące	5 125 326	10 745 396,83	5 668 637	11 056 644,55	4 624 749	12 290 642,45
Dotacje na inwestycje	780 000	104 700,00	0	618 885,46	2 903 249	3 110 090,00
Inne dochody uzyskiwane w sektorze oświaty i edukacji	5 269 800	5 514 169,29	6 187 281	4 399 475,06	2 315 922	1 635 800,51
Pozostałe środki z budżetu Miasta - OGÓŁEM	147 282 688	160 162 799,05	167 278 529	161 193 046,49	182 354 871	177 172 820
Pozostałe środki z budżetu Miasta – tylko na wydatki BIEŻĄCE	134 104 991	145 633 501,15	166 598 529	159 641 937,13	158 405 589	161 080 052

Środki z budżetu Miasta na wydatki bieżące

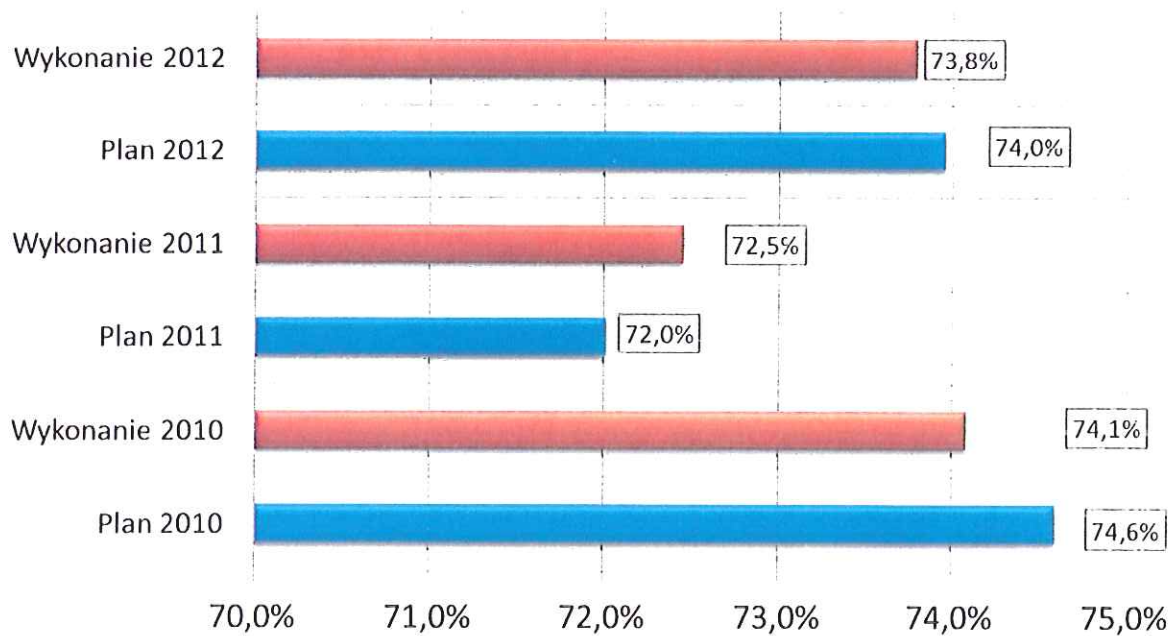

Subwencja oświatowa / wydatki na wynagrodzenia i pochodne

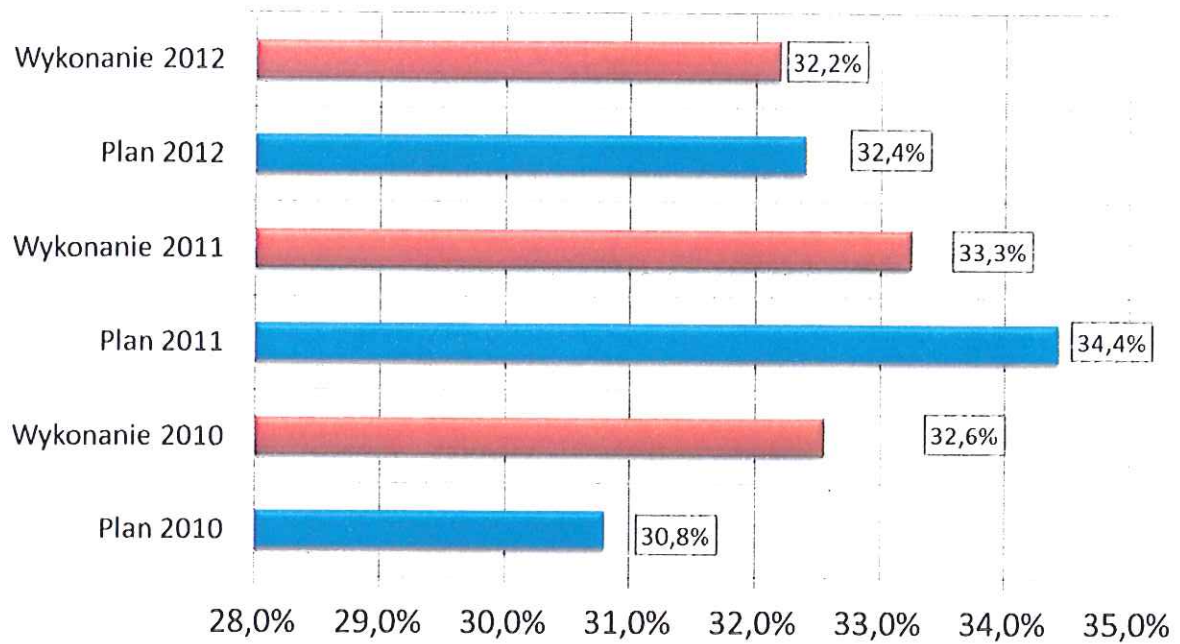

Wydatki na płace / wydatki bieżące

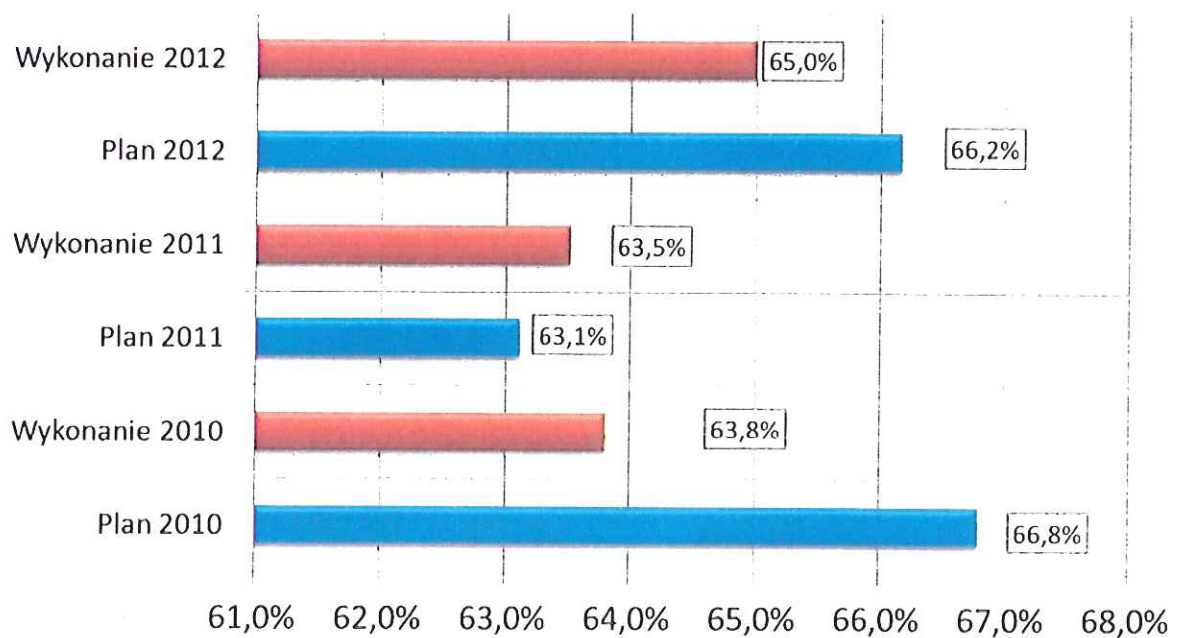

Udział Miasta / wydatki bieżące

Subwencja / wydatki bieżące

Wydatki w roku szkolnym 2011 i 2012

Na bieżącą działalność publicznych jednostek oświatowych w roku 2012 poniesiono wydatki w łącznej kwocie: **437 032 067,04 zł**

Realizacja wydatków w poszczególnych działach / rozdziałach /w zł/

Dział/Rozdział	Typ jednostki budżetowej	Wydatki za rok 2011	Wydatki za rok 2012
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE	377 293 184,56	396 506 413,35
80101	szkoły podstawowe	122 140 776,65	129 184 297,76
80102	szkoły podstawowe specjalne	7 133 626,21	7 288 602,54
80103	oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	2 938 900,79	3 675 571,53
80104	przedszkola	32 666 256,04	32 402 497,98
80110	gimnazja	72 522 532,08	75 129 401,95
80111	gimnazja specjalne	7 634 137,96	8 019 491,24
80113	dowożenie uczniów do szkół	117 582,96	127 774,60
80120	licea ogólnokształcące	42 318 360,89	41 021 365,49
80121	licea ogólnokształcące specjalne licea profilowane	1 133 596,60	1 063 874,57
80123	licea profilowane	1 481 556,66	1 272 032,10
80130	szkoły zawodowe	55 352 751,55	59 741 546,03
80134	szkoły zawodowe specjalne	6 258 064,34	7 113 019,15
80140	centra kształcenia ustawicznego i praktycznego	3 899 790,72	3 361 658,35
80146	dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	1 886 849,62	1 747 622,82
80148	stołówki szkolne i przedszkolne	8 080 066,27	7 678 418,18
80195	pozostała działalność	11 728 335,22	17 679 239,06
851	OCHRONA ZDROWIA	249 404,69	260 688,25
85153	zwalczanie narkomanii	149 877,55	159 902,79

85154	przecidzianie alkoholizmowi	96 812,74	97 743,46
85156	składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	2 714,40	3 042,00
854	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	37 637 635,98	40 264 965,44
85401	światlice szkolne	8 264 911,15	9 135 978,49
85403	specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	2 923 125,54	2 604 097,65
85406	poradnie psychologiczno-pedagogiczne	4 698 263,58	5 416 855,86
85407	placówki wychowania pozaszkolnego	12 641 302,00	12 969 937,20
85410	internaty i bursy szkolne	5 927 487,90	5 982 864,59
85412	kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży	188 360,59	188 302,53
85415	pomoc materialna dla uczniów	1 526 939,58	1 805 520,70
85417	szkolne schronisko młodzieżowe	619 088,58	660 616,59
85419	ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	267 279,74	1 049 414,43
85446	dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	70 123,60	77 849,79
85495	pozostała działalność	510 753,72	373 527,61
OGÓŁEM DZIAŁ 801+851+854		415 180 225,23	437 032 067,04

W roku 2012 na wynagrodzenia osobowe pracowników wydatkowano kwotę: **288 216 289,28 zł**

Rodzaj zadania oświatowego	2011	2012
pracownicy administracji i obsługi	48 810 097,15 zł	47 891 794,86 zł
pracownicy pedagogiczni	227 445 185,01 zł	240 324 494,42 zł
OGÓŁEM	276 255 282,16 zł	288 216 289,28 zł

Dotacje szkół i placówek niepublicznych

Miasto Bydgoszcz na podstawie art. 90 ustawy o systemie oświaty (Dz.U. 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) przekazuje niepublicznym placówkom oświatowym dotacje będące dofinansowaniem na prowadzenie działalności oświatowej dla każdego ucznia. Ponieważ zarówno liczba placówek niepublicznych jak i uczniów tam się uczących systematycznie wzrasta, to wzrastają także dotacje przekazywane szkołom i placówkom niepublicznym. Porównanie przekazanych dotacji za 2011 i 2012 rok przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ szkoły	Kwota dotacji przekazanej /w zł/	
		2011	2012
1	przedszkola niepubliczne	27 439 383,52	32 490 495,17
2	przedszkola publiczne prowadzone przez osoby prawne	1 719 387,00	1 882 360,32
3	niepubliczne przedszkola specjalne	140 895,53	8 759,29
4	punkty przedszkolne	553 575,24	779 062,47
5	oddziały przedszkolne przy niepublicznych szkołach podstawowych	341 368,00	295 101,76
Razem:		30 194 609,29	35 455 779,01
6	szkoły podstawowe	3 858 262,35	4 608 781,32
7	gimnazja	3 083 470,32	3 249 449,69
8	licea ogólnokształcące	5 606 455,58	7 094 931,00
9	licea profilowane	2 663 920,11	1 083 834,34
10	szkoły zawodowe	12 285 539,35	11 627 407,27
Razem:		27 497 647,71	27 664 403,62
ŁĄCZNIE		57 692 257,00	63 120 182,63

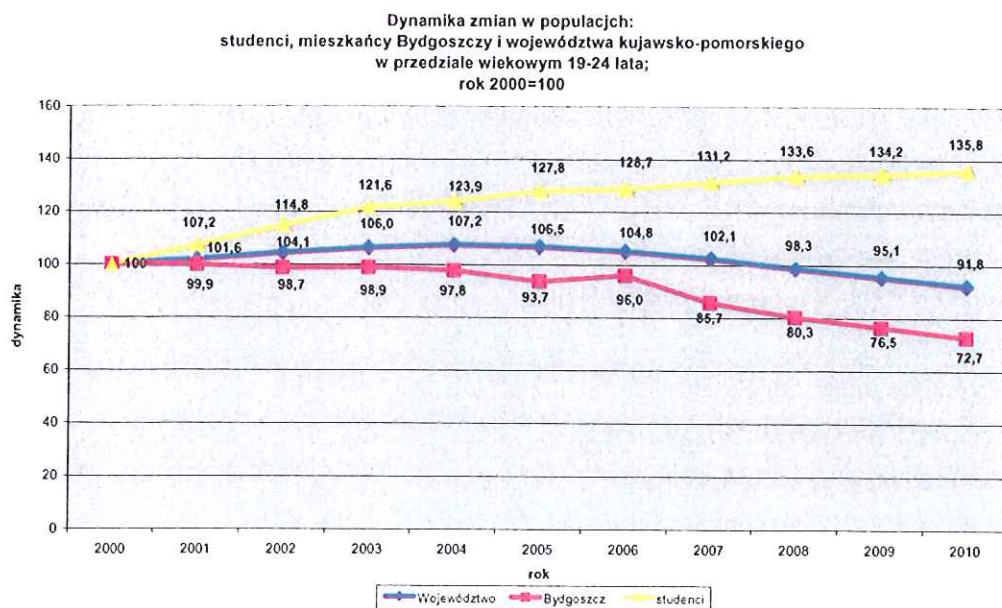

4.7 Szkolnictwo wyższe

Uwarunkowania demograficzne

W szkolnictwie wyższym w Polsce po zmianach ustrojowych w 1989 r. dokonało się wiele zmian. Wzrosła czterokrotnie liczba studentów, pojawiło się wiele nowych uczelni publicznych i niepublicznych. Obecnie liczba studentów w kraju spada z powodu niżu demograficznego. Według publikacji GUS „Proгноza ludności na lata 2008-2035”, liczba ludności w przedziale wiekowym 19-24 lata wyniesie w 2015 r. - 2.817,2 tys. osób, a w 2020 r. - 2.320,4 tys. osób. Zjawisko to stanowi poważne zagrożenie dla szkół wyższych w Bydgoszczy. Zgodnie ze wspomnianą prognozą w naszym mieście liczba ludności w tej grupie wiekowej wynosiła w 2010 r. 29.568 osób i będzie spadać, aż do roku 2025, kiedy osiągnie poziom 18.060 osób. W porównaniu z 2010 r. będzie mniejsza o 11.503 osoby czyli o 39,0%. Po roku 2025 można będzie wg prognozy GUS obserwować powolny wzrost liczby ludności w tej grupie wiekowej. Omawiane zmiany demograficzne prezentuje wykres nr 1 i wykres nr 2.

Wykres nr 1

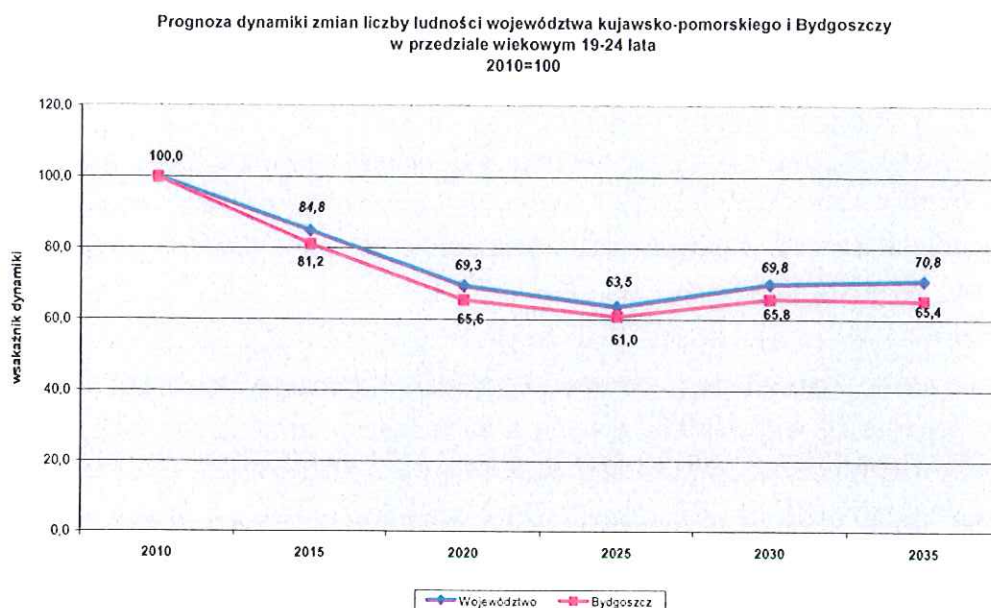

Opracowano na podstawie informacji przesłanych przez uczelnie

Liczba studentów w Bydgoszczy od 2000 r. do 2010 r. wzrastała. Krzywa prezentująca na wykresie dynamikę zmian liczby studentów ma odmienny charakter (jest rosnąca), niż krzywe dynamiki zmian liczby ludności w województwie kujawsko-pomorskim i Bydgoszczy, które spadały. Rozwarcie pomiędzy rosnącą dynamiką zmian liczby studentów, a spadającą liczbą ludności było z roku na rok coraz większe.

Wykres nr 2

Opracowano na podstawie publikacji: Prognoza ludności na lata 2008-2035, GUS, Warszawa 2009
Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów, GUS, Warszawa 2011

Szkoły wyższe w Bydgoszczy

W Bydgoszczy w roku akademickim 2011/2012 działało 12 szkół wyższych.

Wśród nich:

- **4 to uczelnie publiczne:**
 - Uniwersytet Kazimierza Wielkiego,
 - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy,
 - Akademia Muzyczna,
 - Collegium Medicum UMK,
- **8 to niepubliczne szkoły wyższe z tego:**
 - 5 uczelni ma siedzibę w Bydgoszczy:
 - Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa,
 - Wyższa Szkoła Gospodarki,
 - Bydgoska Szkoła Wyższa,
 - Wyższa Szkoła Środowiska,
 - Wyższa Szkoła Nauk o Zdrowiu,
 - 3 uczelnie mają siedzibę w innych miastach i utworzyły w naszym mieście wydziały/ośrodki zamiejscowe:
 - Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu,
 - Wyższa Szkoła Informatyki w Łodzi,
 - Akademia Humanistyczno- Ekonomiczna w Łodzi.

Liczba studentów

W roku akademickim 2010/2011 studiowało w Bydgoszczy - 45.379 studentów, w następnym roku liczba ta spadła do 42.730. Spadek liczby studentów jest charakterystyczny dla wielu miast uniwersyteckich (i nie tylko). Zjawisko to dotyczy między innymi uniwersytetów szerokoprofilowych np. spadek na Uniwersytecie Wrocławskim wyniósł ponad 3.064 studentów, Uniwersytecie Szczecińskim – ok. 2.595 studentów, Uniwersytecie Śląskim – 2.251 studentów.

Nadmienić należy, że Uniwersytet Kazimierza Wielkiego jest najmniejszym uniwersytetem szerokoprofilowym w Polsce -13.981 studentów (17 miejsce), Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy zalicza się także do najmniejszych uczelni technicznych w kraju - 9.089 studentów (20 miejsce), wyprzedza minimalnie Politechnikę Świętokrzyską w Kielcach i Politechnikę Radomską.

Natomiast Collegium Medicum UMK pod względem liczby studentów (5.209) jest większą uczelnią od Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i niewiele ustępuje uczelniom medycznym w Gdańsku i Wrocławiu.

Poziomy kształcenia

W Bydgoszczy kształcą się studentów na trzech poziomach zgodnie z przyjętym przez Polskę bolońskim modelem studiów. W roku akademickim 2010/11:

- 70,2 % studentów (32.075) kształciło się na I poziomie (studia licencjackie i inż.),
- 19,0% studentów (8657) kształciło się na poziomie II (studia magisterskie),
- 10,0% studentów (4.647) kształciło się na jednolitych studiach magisterskich,
- 0,8% studentów (365) kształciło się na poziomie III (studia doktoranckie).

Z powyższych danych wynika, że w Bydgoszczy kształcą się najwięcej studentów na I poziomie. Wynika to z następujących przyczyn:

- cykl kształcenia na I poziomie jest najdłuższy 3-4 lata (cykl kształcenia na II poziomie - 1,5-2 lata),
- 9 kierunków kształcenia zostało niedawno uruchomionych, stąd brak absolwentów I stopnia, którzy mogliby studiować na II poziomie,
- absolwenci 18 kierunków I stopnia nie mają możliwości kontynuowania nauki na poziomie magisterskim w Bydgoszczy, ponieważ miejscowe szkoły wyższe nie kształcą na tych kierunkach na II poziomie.

Należy zwrócić uwagę na kształcenie niewielkiej liczby studentów na studiach doktoranckich. Kształcenie odbywa się na 13 kierunkach. Dla porównania na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika istnieją 22 kierunki studiów doktoranckich.

Kształcenie wg kierunków studiów

Studia odbywały się na 73 kierunkach z tego:

27 reprezentuje nauki techniczne (w tym 3 nowe kierunki inżynieria biomedyczna, inżynieria bezpieczeństwa oraz architektura i urbanistyka),

- nauki społeczne i humanistyczne - 19,
- nauki o zdrowiu i przyrodnicze - 13,
- nauki artystyczne (w tym nowy kierunek: jazz i muzyka estradowa) - 8,
- nauki ekonomiczne (w tym nowy kierunek zarządzanie i marketing) - 6.

Wśród 5 nowych kierunków: 4 zostały utworzone na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym, 1 na Akademii Muzycznej.

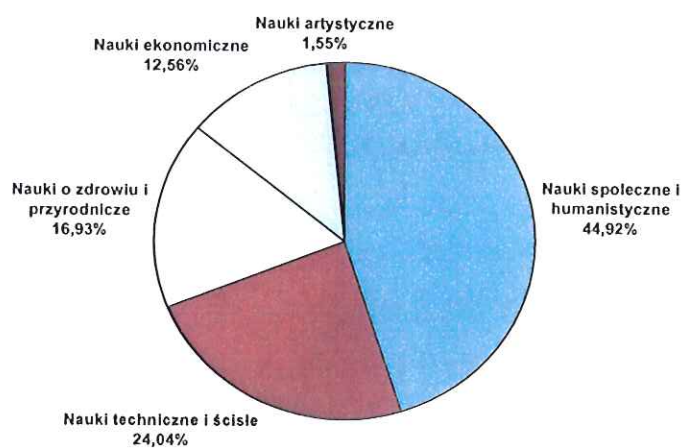
Najwięcej osób studiowało:

- pedagogikę - 7.658,
- administrację - 3.532,
- zarządzanie - 3.066,
- turystykę i rekreację - 2.071,
- filologie obcojęzyczne - 1.973,
- ekonomię oraz finanse i rachunkowość- 1.790,
- informatykę - 1.225,
- ochronę środowiska - 1.151.

W roku akademickim 2010/2011 w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim dokonały się zmiany w strukturze kształcenia, ponieważ spadła liczba studentów w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych o - 945 osób (spadek o 4,4%) i nastąpił przyrost studentów przede wszystkim w dziedzinie nauk przyrodniczych i nauk o zdrowiu o 692 osoby (wzrost o 9,9%), nauk ekonomicznych o 341 (wzrost o 10,1 %), nauk technicznych i ścisłych o 157 (wzrost o 1,5%) i nauk artystycznych o 87 studentów (wzrost o 14,1%). Strukturę kształcenia na poziomie wyższym przedstawia **wykres nr 4**.

Struktura kształcenia w szkołach wyższych w Bydgoszczy wg kategorii nauki
w roku akademickim 2010/2011

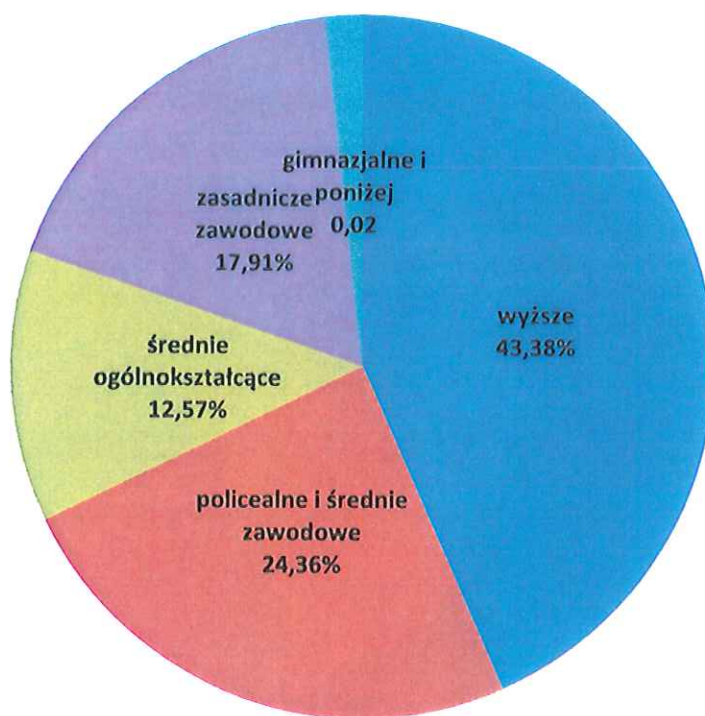
Źródło: obliczenia WE na podstawie informacji zebranych ze szkół wyższych

4.8 Bezrobocie wśród absolwentów szkół i uczelni

W Bydgoszczy wg stanu na dzień 31.12.2011 r. liczba bezrobotnych absolwentów wynosiła 606 osób, w Powiecie Bydgoskim 293 osoby. Bezrobotni absolwenci mieli coraz wyższe wykształcenie, ponieważ 43,38 % (390 osób) legitymowało się wyższym wykształceniem, 36,93 % (332 osoby) wykształceniem średnim. Jedynie 17,91% (161 osób) to absolwenci zasadniczych szkół zawodowych. Ilustruje to wykres 5.

**Struktura bezrobocia absolwentów
w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim
wg wykształcenia**

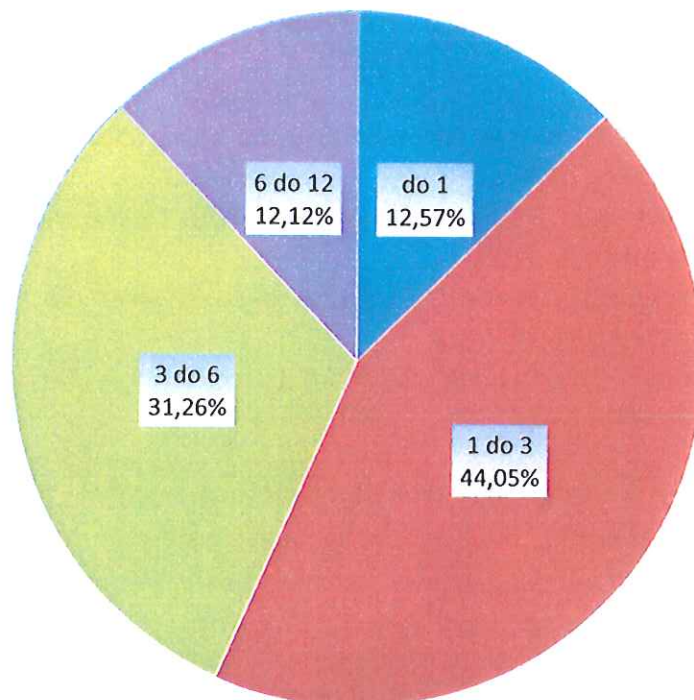

Najwięcej bezrobotnych absolwentów pozostawało bez pracy przez okres od 1 do 3 miesięcy - 44,05%, oraz od 3 do 6 miesięcy - 31,26 %. Jedynie 12,12 % spośród nich pozostało bez zatrudnienia przez okres od 6 do 12 m-cy. Oznacza to, że zdecydowana większość absolwentów znajduje pracę w ciągu 6 m-cy (wykres 6).

Wykres 6

Liczba miesięcy pozostawania bez pracy absolwentów

Powiatowy Urząd Pracy Bydgoszczy przeprowadził badanie postaw i oczekiwań osób bezrobotnych w okresie od 12 miesięcy, od dnia ukończenia nauki, pod nazwą „Absolwent 2011”. Badaniami objęto 61,7% ogółu bezrobotnych absolwentów.

Najwięcej bezrobotnych prezentowały następujące zawody:

- absolwenci szkół wyższych: pedagogika, administracja publiczna, biotechnologia, prawo, zarządzanie i organizacja,
- absolwenci szkół policealnych lub pomaturalnych: technik farmaceuta, technik informatyk, technik administracji,
- absolwenci średnich szkół zawodowych: technik ekonomista, technik usług fryzjerskich, technik architektury krajobrazu, technik pojazdów samochodowych, technik mechanik, technik budownictwa, technik geodeta,
- absolwenci zasadniczych szkół zawodowych: fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii, sprzedawca.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych technik analitycznych. Służy do porządkowania informacji i stosowana jest we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Składa się z czterech części:

- **S (Strengths) – mocne strony:** wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W (Weaknesses) – słabe strony:** wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **(Opportunities) – szanse:** wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T (Threats) – zagrożenia:** wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Grupa planowania strategicznego dokonała tą metodą swoistej „fotografii” stanu edukacji w Bydgoszczy i powiązanych z nią dziedzin, zapisując wszystkie zaakceptowane przez zespół myśli i spostrzeżenia.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• bydgoskie granty oświatowe, • różnorodność uczelni na terenie miasta, • we wszystkich szkołach funkcjonują gabinety pielęgniarskie, • system stypendialny dla uczniów, • powszechny dostęp szkół do Internetu, • dofinansowanie ponadstandardowych form działań, • system wspierania ucznia zdolnego, • Młodzieżowa Rada Miasta, • wsparcie Komisji Edukacji Rady Miasta dla placówek edukacyjnych, • progi punktowe w rekrutacji do liceów, • w szkołach funkcjonują programy unijne preferujące przedmioty matematyczno-przyrodnicze, • wykształcenie nauczycieli jest na wysokim poziomie, • infrastruktura sportowa np. orliki, • różnorodność instytucji wspierających	• niska efektywność pracy szkół podstawowych mierzona sprawdzianami zewnętrznymi, • brak spójnego oddziaływania na ucznia, rodziny i szkołę, • niewystarczająca baza w II etapie kształcenia, • niedostateczne wykorzystanie informacji o rynku pracy, • słaba współpraca pomiędzy szkołami różnych poziomów (z uwzględnieniem uczelni wyższych), • niezadawalający poziom rozwoju przedsiębiorczości w szkołach, • niewykorzystany potencjał organizacji i instytucji pozaszkolnych w procesie wspierania edukacji, • brak zewnętrznego systemu wspierania wychowawczego placówek z problemami występującymi w procesie edukacji,

edukację, • bogata oferta edukacyjna, • nauka pływania w klasach III szkoły podstawowej, • utworzenie Forum Dyrektorów, • istnienie wewnątrzszkolnych systemów pomocy wychowawczej uczniom. • bliskość uczelni i różnorodność kierunków, • rosnąca otwartość przedsiębiorców na szkolnictwo zawodowe, • rozbudowany system edukacji pozaszkolnej, • otwartość i kreatywność środowiska edukacyjnego, • dostęp szkół i placówek do szerokopasmowego Internetu, • otwartość władz miasta na inicjatywy związanych z edukacją, • systematyczny wzrost nakładów na oświatę, • bogata oferta form doskonalenia zawodowego nauczycieli poparta diagnozą.	• niska efektywność wychowawcza szkół (niektórych), • brak motywacji dla rozwoju zawodowego nauczyciela, • brak wystarczającej bazy dydaktycznej w szkołach zawodowych, • słaba współpraca szkół ponadgimnazjalnych, zawodowych z pracodawcami, • niewłaściwe programy kształcenia nauczycieli na uczelniach wyższych, • niewystarczające umiejętności młodzieży w wykorzystaniu instrumentów rynku pracy, • niski poziom kształcenia w przedmiotach matematyczno-przyrodniczych mierzone egzaminami zewnętrznymi w gimnazjum, • styl zarządzania placówkami oświatowymi nie odpowiada celom rynku i przedsiębiorczości, • potencjał wykształcenia nauczycieli nie jest wykorzystany, • brak wymiany doświadczeń pomiędzy członkami kadry zarządzającej, • niewystarczająca liczba nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz nauczycieli praktycznej nauki zawodu, • słaba orientacja zawodowa, • słabe doradztwo zawodowe, • niski poziom rozwoju przedsiębiorczości w szkołach (wśród nauczycieli i uczniów), • edukacja obywatelska nieodpowiednia do potrzeb. • niezadawalające wyniki egzaminów i sprawdzianów, • brak absolwentów kierunków technicznych i ekonomicznych, • brak liderów dla małych i średnich przedsiębiorstw, • niedostateczna oferta programów kształtujących postawy przedsiębiorcze,
---	---

	prospołeczne i obywatelskie, • słabo funkcjonujące doradztwo zawodowe na poziomie gimnazjalnym, • niewystarczające powiązania pomiędzy przedsiębiorcami a systemem edukacji, • brak skutecznego monitoringu o losach absolwentów poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych, • niewykorzystany potencjał placówek edukacji pozaszkolnej, • mała atrakcyjność oferty kulturalnej dla młodzieży, • niski stopień uczestnictwa młodzieży w kulturze i życiu obywatelskim, • odpływ młodych ludzi do innych miast i ośrodków akademickich, • słaba identyfikacja młodzieży z Bydgoszczą, • nierównomierna praca i aktywność samorządów uczniowskich, • brak systemu wsparcia pracy z uczniami zdolnymi, • niewystarczające wsparcie uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, • niewystarczająco wyposażona baza dydaktyczna i sportowa szkół, • niska frekwencja na zajęciach i rosnąca liczba korepetycji, • słaba efektywność systemu motywacyjnego, • mało atrakcyjna polityka prorodzinna miasta.
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
• edukacja jako wartość, • fundusze unijne, • kierunki zamawiane na uczelniach wyższych, • zaufanie społeczne dla nauczycieli. • atrakcyjna realizacja przedmiotu „przedsiębiorczość”, • funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu, • innowacyjna edukacja, • możliwość wykorzystania środków pozabudżetowych, • rozwój samorządności uczniowskiej.	• niskie nakłady na oświatę określane w subwencji, • upolitycznienie oświaty, • niewystarczające kryteria naboru do zawodu nauczyciela, • brak czytelnych norm etycznych i autorytetów, • zła struktura wiekowa wśród nauczycieli, • wyczerpanie się dalszych procedur awansu zawodowego, • niż demograficzny, • niewłaściwa współpraca rodziców w procesie wychowania, • brak wytyczonych trendów rozwoju gospodarczego miasta, • brak inkubatorów przedsiębiorczości, • brak pomysłów na zatrzymanie młodych ludzi w mieście, • niestabilna polityka oświatowa. • niska innowacyjność lokalnej gospodarki, • negatywny wizerunek szkolnictwa zawodowego, • niedostosowanie systemu edukacyjnego do potrzeb rynku pracy, • negatywne tendencje demograficzne, • liczne zmiany w przepisach oświatowych (np. zerówki) oraz nieprecyzyjne przepisy, • spadek autorytetu nauczyciela, • rosnąca przestępczość wśród uczniów szkół gimnazjalnych, • narastająca dysfunkcja rodziny, • ubożenie społeczeństwa

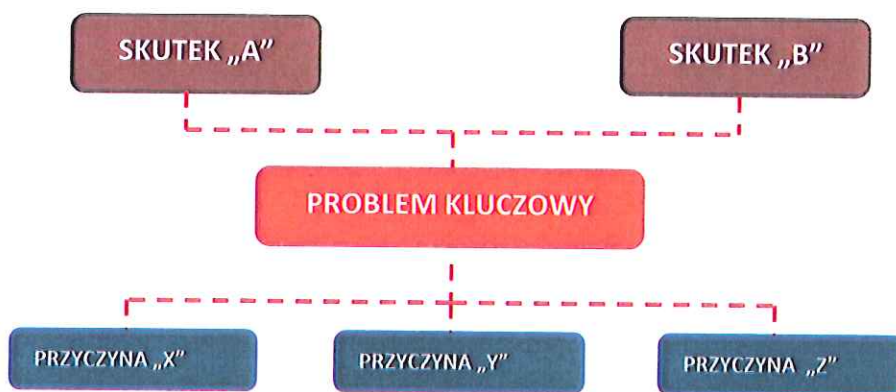
6. ANALIZA PROBLEMÓW

Analiza problemów polegała na:

- określeniu problemów występujących na terenie Bydgoszczy, istniejących „tu i teraz”, spełniających następujące kryteria: negatywności, istotności i prawdziwości - zapisy nie mogły dotyczyć problemów przyszłych,
- ustaleniu problemu kluczowego,
- uporządkowaniu zapisanych problemów, ustalając strukturę powiązań przyczynowo - skutkowych w postaci, tzw. „drzewa problemów”.

Problem kluczowy nie musiał stać się później automatycznie celem strategii oraz nie może zawierać w sobie sposobu rozwiązania. „Drzewo problemów” nie stanowi hierarchii problemów, co oznacza, że problemy znajdujące się na niższych poziomach nie są mniej ważne.

Struktura „drzewa problemów”

Grupa planowania strategicznego przyjęła, że problemem kluczowym jest:

**NISKI POZIOM PRZYGOTOWANIA MIESZKAŃCÓW BYDGOSZCZY
DO AKTYWNEGO UCZESTNICTWA
W SPOŁECZŃSTWIE OBYWATELSKIM**

oraz określiła następujące problemy występujące na obszarze miasta Bydgoszczy:

- zbyt duży odsetek bezrobocia wśród młodzieży (18-34 lat),
- spadek liczby mieszkańców Bydgoszczy,
- niski poziom przedsiębiorczości,
- brak poczucia odpowiedzialności młodych ludzi za siebie i otoczenie,
- brak aktywności społecznej i obywatelskiej,
- niedostateczne powiązanie edukacji (w tym programów nauczania) z rynkiem pracy,

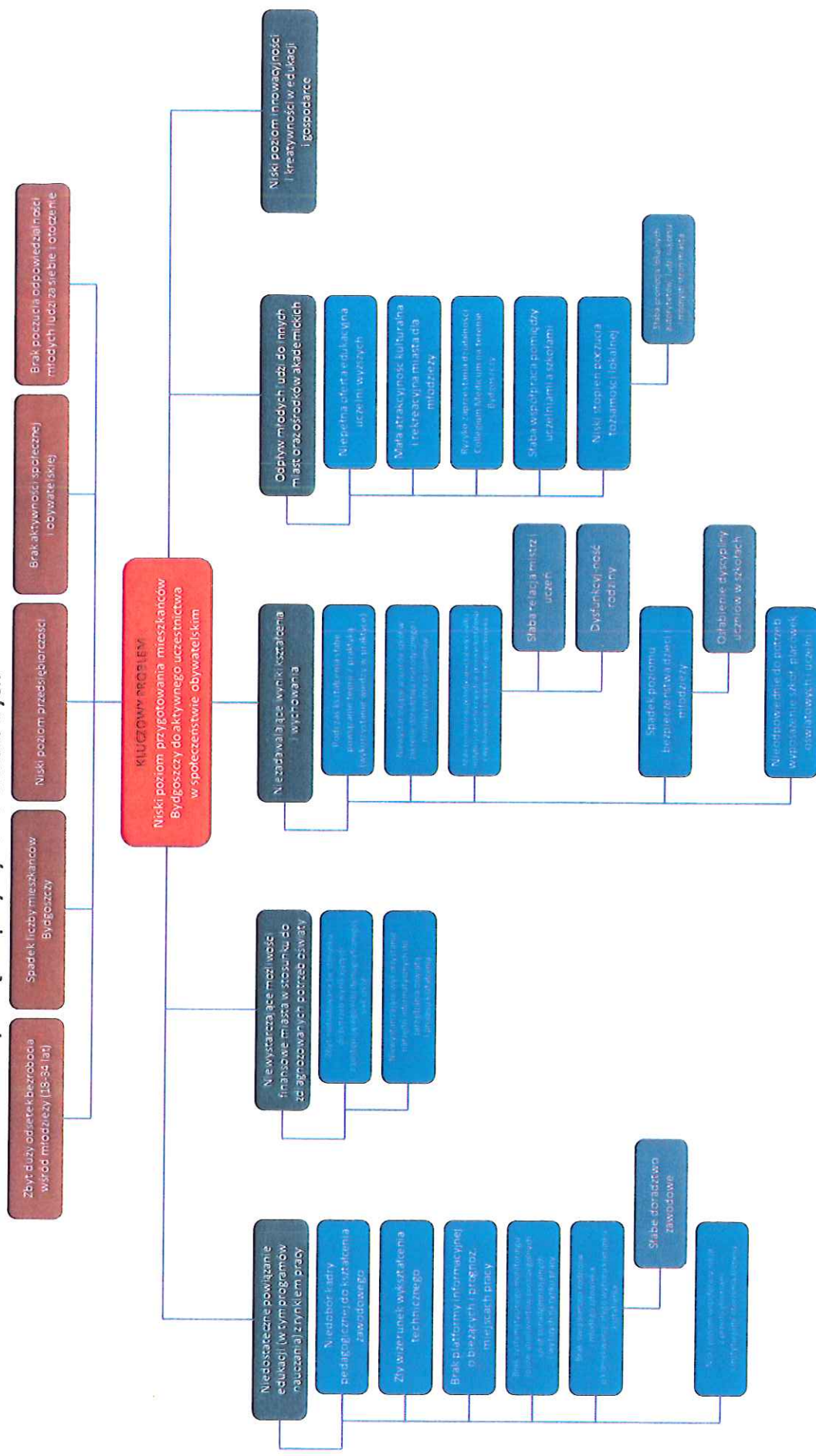

- niedobór kadry pedagogicznej do kształcenia zawodowego,
- zły wizerunek wykształcenia technicznego,
- brak platformy informacyjnej o bieżących i prognozowanych miejscach pracy,
- brak systematycznego monitorowania losów absolwentów poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych i wyższych na rynku pracy,
- brak świadomości rodziców i młodego człowieka o konsekwencji złego wyboru kierunku kształcenia,
- słabe doradztwo zawodowe,
- niski poziom współpracy szkół z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu,
- niewystarczające możliwości finansowe miasta w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb oświaty,
- zbyt rozbudowana (w stosunku do potrzeb wynikających z postępującego niżu demograficznego) sieć szkół,
- niewystarczające wykorzystanie narzędzi informatycznych do zarządzania oświatą i procesu kształcenia,
- niezadawalające wyniki kształcenia i wychowania,
- podczas kształcenia słabe powiązanie teorii z praktyką (wykorzystanie wiedzy w praktyce),
- niewystarczające wsparcie szkół w zakresie doradztwa metodycznego i rozwiązywania problemów,
- małe poczucie współodpowiedzialności osób i instytucji uczestniczących w procesie kształcenia i wychowania za rozwój młodego człowieka,
- słaba relacja mistrz i uczeń,
- dysfunkcyjność rodziny,
- spadek poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,
- osłabienie dyscypliny uczniów w szkołach,
- nieodpowiednie do potrzeb wyposażenie szkół, placówek oświatowych i uczelni,
- odpływ młodych ludzi do innych miast oraz ośrodków akademickich,
- niepełna oferta edukacyjna uczelni wyższych,
- mała atrakcyjność kulturalna i rekreacyjna miasta dla młodzieży,
- ryzyko zaprzestania działalności Collegium Medicum na terenie Bydgoszczy,
- słaba współpraca pomiędzy uczelniami a szkołami,
- niski stopień poczucia tożsamości lokalnej,
- słaba promocja lokalnych autorytetów, ludzi sukcesu i mocnych stron miasta,
- niezadawalający poziom innowacyjności i kreatywności w edukacji i gospodarce.

Strukturę „drzewa problemów” wraz z powiązaniem przyczynowo – skutkowymi przedstawia **tablica 1**.

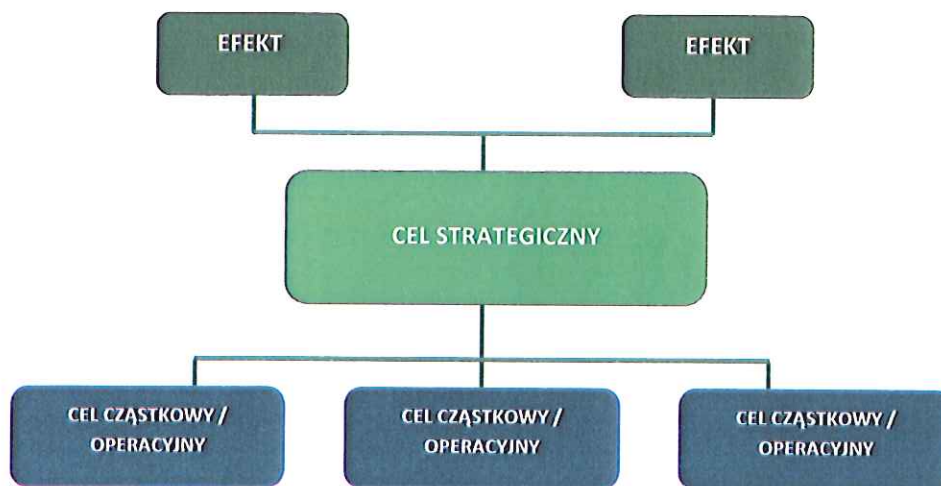
Tablica 1. Analiza problemów: struktura powiązań przyczynowo-skutkowych

7. ANALIZA CELÓW

Analiza celów stanowiła drugi etap budowania strategii. Polegał on na zamianie wcześniej zidentyfikowanych problemów (zapisanych jako stany negatywne) na cele, które mają charakter pozytywny. Analiza uporządkowała cele i połączyła je w związki przyczynowo-skutkowe. Etap ten zakończył się wyborem celu strategicznego. Przeprowadzono porządkowanie celów dla zobrazowania interakcji pomiędzy nimi, nadając im strukturę w postaci „drzewa celów”. Metoda ta wykorzystuje prawidłowość, że jeden cel może być środkiem do osiągnięcia drugiego celu, a ten z kolei może być następnym krokiem do osiągnięcia kolejnego celu. Na tym etapie uzupełniono budowaną strukturę o inne cele. Przy określaniu celów kierowano się zasadą, aby były one istotne, mierzalne i realnie osiągalne. „Drzewo celów” nie stanowi hierarchii celów. Kolejność ich realizacji została określona przez grupę planowania strategicznego w harmonogramie działań jako, tzw. „ścieżka dojścia realizacji celu”. Struktura „drzewa celów”:

Grupa planowania strategicznego jako cel strategiczny określiła:

**AKTYWNE UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW BYDGOSZCZY
W SPOŁECZEŃSTWIE OBYWATELSKIM**

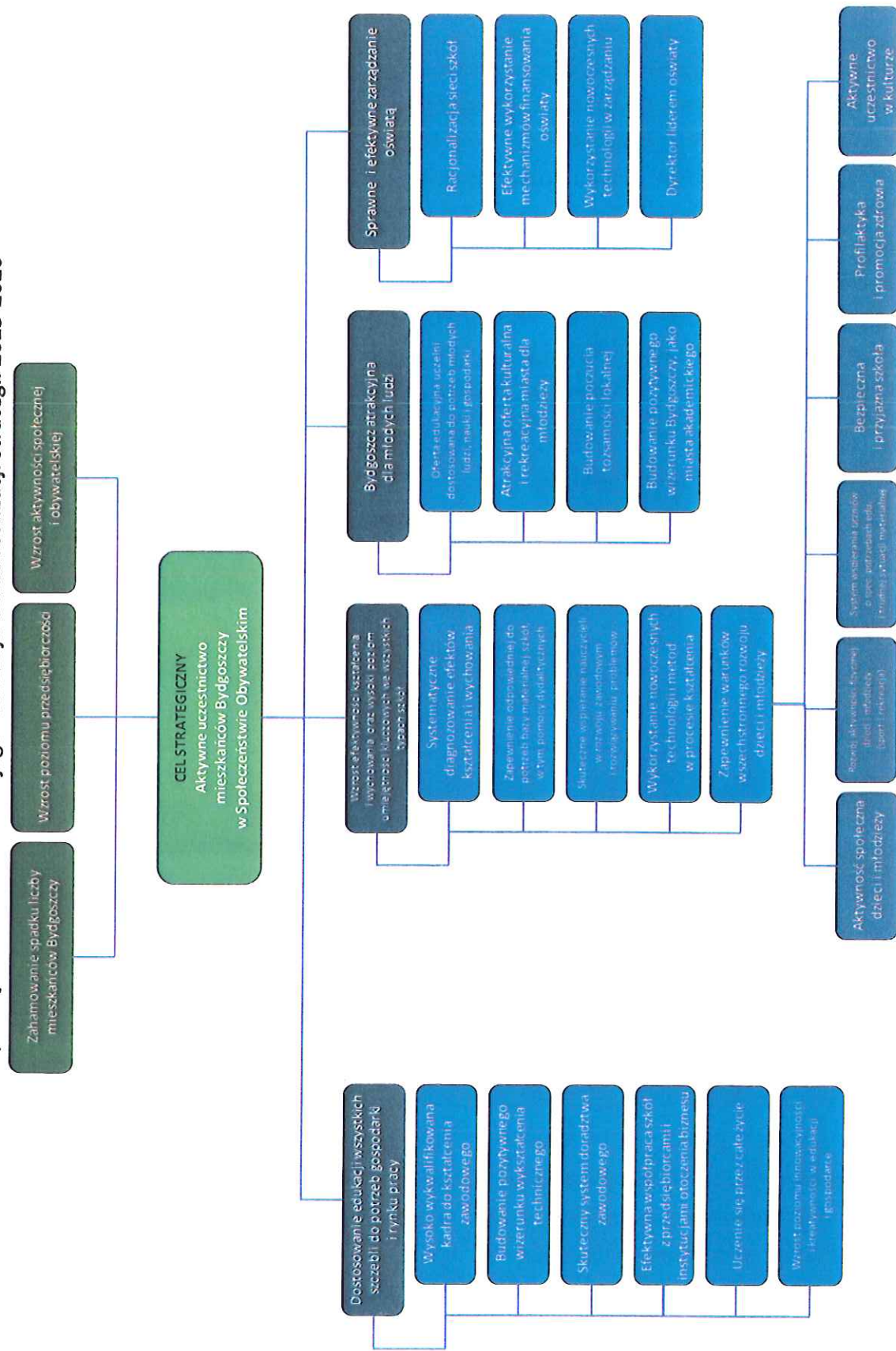
Wspomniany Zespół określił do realizacji następujące cele cząstkowe:

- dostosowanie edukacji wszystkich szczebli do potrzeb gospodarki i rynku pracy,
- wzrost efektywności kształcenia i wychowania oraz wysoki poziom kompetencji kluczowych we wszystkich typach szkół,
- Bydgoszcz atrakcyjna dla młodych ludzi,
- sprawne i efektywne zarządzanie oświatą.

Strukturę „drzewa celów” przedstawia **tablica 2**.

Tablica 2. Analiza celów: struktura powiązań - cel i środek do jego realizacji. Okres realizacji strategii 2013-2020

8. PRZEGLĄD PLANOWANIA STRATEGII (MIERNIKI)

Przegląd planowania strategii polega na określeniu wskaźników (mierników) realizacji celów. Podstawowym zadaniem mierników jest wskazywanie na stopień realizacji określonych celów. Każdy miernik powinien być obiektywnie sprawdzalny. Wskaźniki skupiają się na najważniejszych cechach celu stanowiąc podstawę do jego monitoringu.

Przyjęto następujące mierniki dotyczące czterech celów operacyjnych.

Tablica 3. Przegląd planowania strategii (mierniki)

CELE / MIERNIKI / WSKAŹNIKI
CEL STRATEGICZNY
AKTYWNE UCZESTNICTWO MIESZKAŃCÓW BYDGOSZCZY W SPOŁECZEŃSTWIE OBYWATELSKIM
CELE CZĄSTKOWE
1. Dostosowanie edukacji wszystkich szczebli do potrzeb gospodarki i rynku pracy.
1. Wskaźnik bezrobocia w wieku do 34 lat: • bezrobocie w Bydgoszczy w wieku do 34 lat w liczbach bezwzględnych oraz danych procentowych , • stosunek bezrobocia w wieku do 34 lat w Bydgoszczy do bezrobocia w regionie – obniżenie do 2020 r. • stosunek bezrobocia w wieku do 34 lat w Bydgoszczy do średniego bezrobocia w dużych miastach kraju.
2. Wskaźnik bezrobocia wśród absolwentów szkół i uczelni – obniżenie do 2020 r.
3. Odsetek kadry nauczycielskiej w kształceniu zawodowym wywodzącej się z: • przedsiębiorstw, • kadry naukowej uczelni, • absolwentów kierunkowych studiów wyższych i podyplomowych związanych z nauczaniem zawodem. - do 2020 r. 100% kadry w kształceniu zawodowym ze specjalistycznym przygotowaniem
4. Liczba programów nauczania skonstruowanych z udziałem pracodawców, Instytucji Otoczenia Biznesu lub zaopiniowanych pod względem zgodności z wymogami rynku pracy – co roku niemalejąca
5. Liczba porozumień o współpracy zawartych przez szkoły zawodowe z pracodawcami, Instytucjami Otoczenia Biznesu – co roku niemalejąca

2. Wzrost efektywności kształcenia i wychowania oraz wysoki poziom umiejętności kluczowych we wszystkich typach szkół.

1. Wskaźnik wyników egzaminów zewnętrznych w porównaniu ze średnią krajową, województwa kujawsko-pomorskiego, średnią miast o porównywalnej wielkości w kraju oraz miast na obszarze OKE w Gdańsku:

- średnie wyniki sprawdzianu po klasie 6,
- średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego,
- średnie wyniki pisemnych obowiązkowych egzaminów maturalnych z języka polskiego, języka angielskiego i matematyki oraz wskaźnik EWD,
- średnie wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

Do 2020 r. wyniki na poziomie średnim w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców objętych działaniem OKE Gdańsk.

2. Wyniki olimpiad, konkursów i zawodów przedmiotowych, artystycznych, sportowych i innych oraz odsetek uczniów biorących udział w tej formie aktywności – **coroczny wzrost aktywności szkół.**

3. Odsetek uczniów biorących udział w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych w szkole lub poza szkołą, a także korzystających z zewnętrznych laboratoriów i ośrodków innowacyjnych – **coroczny wzrost.**

4. Liczba innowacji i eksperymentów wdrażanych w szkołach – **co roku niemalejąca.**

5. Liczba inicjatyw podejmowanych przez młodzież oraz liczba zaangażowanych uczniów i odbiorców – **coroczny wzrost.**

6. Liczba nauczycieli objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Edukacji Nauczycieli – **coroczny wzrost do 2016 r., potem niemalejąca.**

7. Wskaźnik poziomu jakości kształcenia na uczelniach wyższych (do uzgodnienia z uczelniami wyższymi).

3. Bydgoszcz atrakcyjna dla młodych ludzi.

1. Odsetek absolwentów szkół ponadgimnazjalnych podejmujących studia lub pracę na terenie Bydgoszczy – **wzrost do 2020 r.**

2. Odsetek absolwentów bydgoskich szkół wyższych podejmujących pracę na terenie Bydgoszczy – **wzrost do 2020 r.**

3. Wskaźnik migracji młodych ludzi.

4. Liczba kierunków studiów II i III stopnia na bydgoskich uczelniach – **wzrost do 2020 r.**

4. Sprawne i efektywne zarządzanie oświatą.

1. Odsetek szkół i przedszkoli objętych pełną standaryzacją zatrudnienia nauczycieli i pracowników administracji i obsługi – **100% do 2016 r.**

2. Kwota środków pozyskanych przez dyrektorów z tytułu gospodarowania majątkiem szkół – coroczny wzrost.
3. Kwota zewnętrznych środków finansowych pozyskanych przez szkoły na realizację projektów edukacyjnych oraz liczba złożonych wniosków – coroczny wzrost.
4. Kwota pozyskanych przez Miasto środków zewnętrznych na projekty wspierające rozwój edukacji – do 2020 r. co najmniej na poziomie z okresu 2007-2013.
5. Odsetek dyrektorów szkół i placówek, którzy ukończyli specjalistyczne formy doskonalenia z zakresu zarządzania , np „lidera oświaty” – 100% do 2016 r.
6. Odsetek gimnazjów (bez specjalnych) objętych systemem rekrutacji elektronicznej – 100% do 2016 r.

9. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Harmonogram działań polega na zamieszczeniu programu działań w formie tabeli, która zawiera w sobie cele cząstkowe (operacyjne) oraz zadania, dzięki którym osiągnięte zostaną wymienione cele. Przedstawiony harmonogram działań stanowi szczegółowy wykaz kolejnych zadań służących do realizacji celu i zawiera:

- zwięzły opis danego zadania,
- horyzont czasowy trwania danego zadania,
- określenie źródeł finansowania zadania,
- określenie jednostki odpowiedzialnej za realizację zadania i jednostek współdziałających.

Pełen zakres harmonogramu działań przedstawia **tablica 4**.

Tablica 4. Harmonogram działań. Okres realizacji strategii 2013 – 2020.

1. Przez Środki pomocowe należy rozumieć: fundusze Unii Europejskiej, fundusze Banku Światowego, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweski Mechanizm Finansowy, otwarte konkursy ofert i inne.
2. Przez szkoły należy rozumieć: szkoły, przedszkola i inne placówki oświatowe.
3. Wiele działań będzie realizowanych przy współpracy Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które nie zostały wpisane jako podmioty współdziałające.
4. Podmiot realizujący wyróżniony kolorem niebieskim, oznacza koordynatora realizacji celu.

CELE/DZIAŁANIA	OD KIEDY	DO KIEDY	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA DZIAŁANIA	PODMIOTY REALIZUJĄCE/ WSPÓŁDZIAŁAJĄCE
1. DOSTOSOWANIE EDUKACJI WSZYSTKICH SZCZEBLI DO POTRZEB GOSPODARKI I RYNKU PRACY				
1.1 Wysoko wykwalifikowana kadra do kształcenia zawodowego				
1.1.1 Studia podyplomowe przygotowujące kadre do kształcenia zawodowego	2013	2015	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE Uczelnie wyższe
1.1.2 Staże nauczycieli praktycznej nauki zawodu w przedsiębiorstwach w kraju i zagranicą	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE oraz ZO i WRS Uczelnie Wyższe, Szkoły Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu
1.1.3 Miejski system zatrudniania w szkołach wysoko wykwalifikowanej kadry ze środowiska gospodarczego	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE oraz ZOI, Uczelnie wyższe, Szkoły Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu

1.2 Zbudowanie pozytywnego wizerunku wykształcenia technicznego				
1.2.1 Organizowanie przedsięwzięć i projektów popularyzujących zainteresowanie techniką na wszystkich etapach kształcenia	2013	2020	Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE, ZOI, WRS Uczelnie wyższe (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy) Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Media
1.2.2 Stworzenie systemu promowania i nagradzania uczniów odnoszących sukcesy w dziedzinach technicznych oraz ich opiekunów naukowych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Uczelnie wyższe Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Media
1.2.3 Wykorzystanie massmediów do promowania zainteresowań technicznych	2013	2020	Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – ZOM oraz WE Uczelnie wyższe Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Media

1.3 Skuteczny system doradztwa zawodowego				
1.3.1 Utworzenie platformy informacyjnej o bieżących i prognozowanych miejscach pracy oraz losach absolwentów szkół i uczelni	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE,ZOI Uczelnie wyższe Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Powiatowy Urząd Pracy
1.3.2 Utworzenie akademickiego centrum doradztwa zawodowego	2013	2020	Budżet miasta Środki własne uczelni Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego) Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Powiatowy Urząd Pracy
1.3.3 Zwiększenie dostępności doradców zawodowych dla uczniów, rodziców i nauczycieli	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Uczelnie wyższe Szkół Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Powiatowy Urząd Pracy

1.3.4 Promowanie dobrych praktyk w zakresie doradztwa zawodowego	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe Szkóły (Zespół Szkół Drzewnych) Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Media Powiatowy Urząd Pracy
1.3.5 Stworzenie i funkcjonowanie szkolnych biur karier współpracujących z instytucjami rynku pracy	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Szkóły (Zespół Szkół Chemicznych) Instytucje Otoczenia Biznesu Powiatowy Urząd Pracy
1.4 Efektywna współpraca szkół z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu				
1.4.1 Stworzenie i realizacja wspólnych projektów/programów w ramach praktyk, staży i szkoleń	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE WRS i ZOI, Uczelnie wyższe Szkóły Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu
1.4.2 Dostosowanie ofert kształcenia szkół i uczelni do potrzeb rynku pracy (tworzenie m.in. „klas zamawianych” w szkołach zawodowych i technikach)	2015	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Uczelnie wyższe Szkóły Przedsiębiorcy Powiatowy Urząd Pracy

1.4.3 Utworzenie Forum Dialogu pomiędzy uczelniami, szkołami, przedsiębiorcami oraz instytucji otoczenia biznesu	2013	2020	Budżet instytucji organizujących Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - ZOI WE Uczelnie wyższe Szkoły Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu
1.4.4 Powstanie nowych i rozwój istniejących klastrów	2013	2020	Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – ZOI WRS Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu
1.4.5 Budowa inkubatora technologicznego	2016	2018	Budżet miasta Instytucje Otoczenia Biznesu Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – ZOI WRS Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Bydgoski Park Przemysłowo – Technologiczny

1.5 Uczucie się przez całe życie				
1.5.1 Badanie trendów w zakresie zawodów deficytowych i nadwyżkowych (minimum raz w roku)	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Uczelnie wyższe Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Szkoly Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Powiatowy Urząd Pracy
1.5.1.1 Rozpoznanie potrzeb rynku pracy w zakresie zawodowych kursów kwalifikacyjnych i studiów podyplomowych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Uczelnie wyższe Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Szkoly Przedsiębiorcy Powiatowy Urząd Pracy
1.5.2 Dostosowanie ofert kształcenia osób dorosłych w systemie szkolnym i pozaszkolnym do potrzeb rynku pracy	2015	2020	Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe Szkoly Przedsiębiorcy Powiatowy Urząd Pracy
1.5.3 Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w procesie uczenia się przez całe życie oraz organizacji i instytucji reprezentujących osoby niepełnosprawne	2013	2020	Budżet samorządu województwa Środki własne organizacji pozarządowych Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Urząd Marszałkowski Organizacje pozarządowe Przedsiębiorcy Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

1.5.4 Utworzenie i funkcjonowanie „Bydgoskiego Uniwersytetu Otwartego”	2014	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Uczelnie wyższe Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Organizacje pozarządowe Uczelnie wyższe (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy)
	2013	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Uczelnie wyższe Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego) Szkoły Media
1.5.5 Promowanie idei uczenia się przez całe życie				

1.6 Wzrost poziomu innowacyjności i kreatywności w edukacji i gospodarce				
1.6.1 „Fabryka myśli” na neutralnym gruncie – forum eksperckie	2014	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Przedsiębiorcy Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WRS oraz WE,ZOI Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny
1.6.2 Rozbudowa III etapu Regionalnego Centrum Innowacyjności	2015	2020	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy Środki pomocowe	Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
1.6.3 Wykorzystanie potencjału i rozwój Bydgoskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego	2013	2020	Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - ZOI Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny
1.6.4 Realizacja projektów w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego	2014	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Przedsiębiorcy Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - ZOI WRS i WIM Urząd Marszałkowski Przedsiębiorcy

2. WZROST EFEKTYWNOŚCI KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA ORAZ WYSOKI POZIOM UMIEJĘTNOŚCI KLUCZOWYCH WE WSZYSTKICH TYPACH SZKÓŁ				
2.1 Systematyczne diagnozowanie efektów kształcenia i wychowania				
2.1.1 Analiza ilościowa i kontekstowa wyników egzaminów zewnętrznych (raz w roku)	2013	2020	Budżet miasta	Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Szkoły Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
	2013	2014	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Wybrane szkoły i placówki Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
2.1.2 Wdrożenie pilotażowego programu diagnozy problemów wychowawczych w szkołach i placówkach				

2.1.3 Pełne wdrożenie programu diagnozy problemów wychowawczych w szkołach i placówkach	2015	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Szkoły i placówki Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
2.1.4 Analiza osiągnięć edukacyjnych, artystycznych, sportowych i innych uczniów (raz w roku)	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszcz - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Szkoły Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
2.1.5 Diagnoza postaw obywatelskich	2013	2020	Budżet uczelni wyższych Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Szkoły Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

2.1.6 Diagnoza postaw prozdrowotnych i aktywności fizycznej	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy- WE, WZS Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Szkoły Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy
	2.2 Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb bazy materialnej szkół, w tym pomocy dydaktycznych			
2.2.1 Diagnoza potrzeb szkół w zakresie wyposażenia, modernizacji i remontów	2013 2017	2013 2017	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół
2.2.2 Realizacja programu wyposażenia i modernizacji gabinetów, świetlic, bibliotek, placów zabaw w szkołach zgodnie z diagnozą	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół
2.2.3 Realizacja zadań remontowych i modernizacji obiektów zgodnie z potrzebami	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół
2.2.4 Termomodernizacja budynków oświatowych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WIM WE, WRS Dyrektorzy szkół
2.2.5 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej w szkołach	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WIM WE, WRS Dyrektorzy szkół
2.2.6 Budowa nowej placówki oświatowej w Fordonie	2014	2016	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy – WIM WRS, WE

2.3 Skuteczne wspieranie nauczycieli w rozwoju zawodowym i rozwiązywaniu problemów				
2.3.1 Udział w projektach wspierających szkoły, placówki i rozwój nauczycieli	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WRS WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Uczelnie wyższe Szkoły
	2015	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Uczelnie wyższe Szkoły i placówki Związki zawodowe
2.3.2 Wykorzystanie portalu edukacyjnego miasta Bydgoszczy do wymiany doświadczeń	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy

2.3.4 Utworzenie i rozwój sieci współpracy samokształcenia nauczycieli i dyrektorów	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Uczelnie wyższe Biblioteka Pedagogiczna
2.3.5 Pomoc zewnętrznym specjalistom w rozwiązywaniu problemów w szkole i placówce	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Uczelnie wyższe
2.3.6 Dostosowanie oferty doskonalenia zawodowego nauczycieli do wyników diagnozy efektywności kształcenia i wychowania oraz potrzeb nauczycieli	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Poradnia Psychologiczno-Pedag. Uczelnie wyższe
2.3.7 Rozwój systemu motywowania nauczycieli, wychowawców i dyrektorów	2012	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół

2.4 Wykorzystanie nowoczesnych technologii i metod w procesie kształcenia					
2.4.1 Pełen dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych poprzez włączenie do sieci szerokopasmowego Internetu oraz budowanie sieci wewnątrzszkolnej	2013	2016	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WI WE Dyrektorzy szkół i placówek	
2.4.2 Opracowanie i wdrożenie programu wyposażenia szkół oraz placówek w sprzęt komputerowy i multimedialny	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE WI Dyrektorzy szkół i placówek	
2.4.3 Udostępnienie szkołom i placówkom multimedialnych programów dydaktycznych oraz platform internetowych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Dyrektorzy szkół i placówek	
2.4.4 Upowszechnienie łączenia wiedzy z praktyką w procesie kształcenia	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Nauczyciele Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy	
2.4.5 Budowa i rozwój centrów nauki oraz eksperymentarium	2014	2018	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Uczelnie wyższe Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy- WRS WE Urząd Marszałkowski Uniwersytet Techniczno-Przyrodniczy Uniwersytet Kazimierza Wielkiego	

2.4.6 Klub kreatorów innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych	2013	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Urząd Marszałkowski Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Szkoły (Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3)
	2013	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Urząd Marszałkowski Szkoły Organizacje pozarządowe
2.4.7 Zakup i wykorzystywanie pomocy dydaktycznych i naukowych dla rozwoju innowacyjności				

2.5 Zapewnienie warunków wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży					
2.5.1 Aktywność społeczna dzieci i młodzieży					
2.5.1.1 Rozbudowa i wdrożenie projektu aktywizującego samorządy uczniowskie i akademickie „laboratorium demokracji”	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE (Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6) Młodzieżowa Rada Miasta Bydgoszczy Opiekunowie samorządów Wychowawcy klas Uczelnie wyższe	
2.5.1.2 Aktywnie działająca Młodzieżowa Rada Miasta	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Rada Miasta Bydgoszczy Młodzieżowa Rada Miasta Organizacje pozarządowe Skoły	
2.5.1.3 Opracowanie i wdrożenie programu bydgoskiego wolontariatu	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WZS Dyrektorzy szkół i placówek Uczelnie wyższe	
2.5.1.4 Stworzenie i realizacja systemu wyróżniania osób aktywnych społecznie	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WZS WE Młodzieżowa Rada Miasta Bydgoszczy Forum dyrektorów	

2.5.2 Rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (sport i rekreacja)				
2.5.2.1 Realizacja programu rozwoju sportu szkolnego w klasach i szkołach sportowych w Bydgoszczy	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Kluby sportowe
2.5.2.2 Realizacja programu pozalekcyjnych zajęć sportowych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Nauczyciele w-f Organizacje pozarządowe
2.5.2.3 Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o charakterze masowym	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WPST WE Dyrektorzy szkół Kluby sportowe Uczelnie wyższe Rady osiedlowe Nauczyciele w-f Miejski Szkolny Związek Sportowy Centrum Edukacji Kultury Fizycznej UKW
2.5.2.4 Przygotowywanie nauczycieli wychowania fizycznego do indywidualnego podejścia do ucznia oraz popularyzacja przez nich aktywności fizycznej	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Dyrektorzy szkół Nauczyciele w-f Uczelnie wyższe

2.5.2.5 Aktywny udział szkół w międzyszkolnej rywalizacji sportowej	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Miejski Szkolny Związek Sportowy Dyrektorzy szkół Kluby sportowe Nauczyciele w-f Urząd Miasta - WE
2.5.3 System wspierania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i trudnej sytuacji materialnej				
2.5.3.1 Rozbudowanie i wdrożenie miejskiego programu wspierania ucznia zdolnego	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Dyrektorzy szkół Nauczyciele Organizacje pozarządowe
2.5.3.2 Dostosowanie szkół i placówek specjalnych, integracyjnych oraz ogólnodostępnych do potrzeb uczniów	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Rada Miasta Bydgoszczy Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe

2.5.3.3 Przygotowywanie nauczycieli do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Pedagogicy szkolni Dyrektorzy szkół Organizacje pozarządowe
2.5.3.4 Powołanie i działalność uniwersytetu dla rodziców w ramach „Bydgoskiego Uniwersytetu Otwartego”	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego) Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Organizacje pozarządowe
2.5.3.5 Wdrożenie programu pomocy materialnej dla uczniów	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacje pożytku publicznego

2.5.3.6 Upowszechnienie zajęć typu: muzykoterapia, arteterapia itp. w szkołach ogólnodostępnych	2014	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół Nauczyciele Urząd Miasta Bydgoszczy-WE WZS Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna Organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy
2.5.4 Bezpieczna i przyjazna szkoła				
2.5.4.1 Rozbudowa i modernizacja szkolnych systemów monitoringu	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół
2.5.4.2 Elektroniczna rejestracja frekwencji uczniów	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół
2.5.4.3 Opracowanie i wdrożenie programu „bezpieczna droga do szkoły” (Agatka, oświetlenie, progi, barierki, straż miejska, „patrol małolat”)	2013	2016	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy- WE Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy Dyrektorzy szkół Straż miejska Policja Rady osiedla Spółdzielnie mieszkaniowe

2.5.4.4 Utworzenie szkolnych grup ratownictwa medycznego – wspieranie innowacji w realizacji edukacji dla bezpieczeństwa	2014	2016	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Dyrektorzy szkół (Zespół Szkół Nr 5 Mistrzostwa Sportowego) Uczelnie wyższe Polski Czerwony Krzyż Służba Maltańska Organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy
2.5.4.5 Wspieranie działań profilaktycznych w szkołach i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE WZS Dyrektorzy szkół Nauczyciele Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Rodzice Organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2)

2.5.4.6 Promocja dobrych praktyk w zakresie oddziaływań wychowawczych	2013	2020	Budżet miasta	Dyrektorzy szkół Wychowawcy Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Uczelnie wyższe
2.5.5 Profilaktyka i promocja zdrowia				
2.5.5.1 Stworzenie warunków do funkcjonowania gabinetów pielęgniarstwa i stomatologicznych w każdej szkole	2014	2020	Budżet miasta Narodowy Fundusz Zdrowia	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE WZS Narodowy Fundusz Zdrowia Dyrektorzy szkół Przychodnie
2.5.5.2 Profilaktyka wad postawy dzieci i młodzieży: - gimnastyka korekcyjna i inne - współpraca z rodzicami	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Collegium Medicum Uniwersytet Mikołaja Kopernika Uniwersytet Kazimierza Wielkiego Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

2.5.5.3 Aktywne uczestnictwo szkół, placówek w programach prozdrowotnych, w tym promujących zdrowe odżywianie	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Dyrektorzy szkół (Szkoła Podstawowa Nr 38) Urząd Miasta Bydgoszczy-WE WZS Fundacje Organizacje pozarządowe
	2014	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Partnerzy społeczni
2.5.5.4 Modernizacja i racjonalizacja sieci szkolnych stołówek				Urząd Miasta Bydgoszczy-WE WZS Szkoly Uczelnie wyższe Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1) Organizacje pozarządowe Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Policja Straż Miejska Placówki ochrony zdrowia
	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	
2.5.5.5 Wspieranie działań w zakresie profilaktyki uzależnień				

2.5.6 Aktywne uczestnictwo w kulturze					
2.5.6.1 Opracowanie nowych zasad i kryteriów wspierania i promowania przedsięwzięć kulturalnych, lokalnych i ponadregionalnych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Szkoły (Młodzieżowy Dom Kultury Nr 5) Inne instytucje kultury	
2.5.6.2 Powołanie bydgoskiego klubu rozwoju i promocji talentów artystycznych	2014	2016	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Pałac Młodzieży Młodzieżowe Domy Kultury Szkoły artystyczne Organizacje pozarządowe Uczelnie wyższe	
2.5.6.3 Wspieranie inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych szkół poprzez Bydgoski Grant Oświatowy oraz inne projekty i przedsięwzięcia	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Rada Miasta Bydgoszczy Dyrektorzy szkół	
2.5.6.4 Racjonalizacja sieci i oferty placówek wychowania pozaszkolnego	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół Partnerzy społeczni	
2.5.6.5 Opracowanie i wdrożenie programu współpracy szkół i placówek z instytucjami kultury, uczelniami, środowiskiem artystycznym i organizacjami pozarządowymi, m.in. w ramach „Miejskiego Programu Edukacji Kulturalnej” (co roku)	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE BKB Miejskie Centrum Kultury Dyrektorzy szkół Przedstawiciele instytucji kultury Rada Kultury	

2.5.6.6 Przygotowanie animatorów kultury	2015	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-BKB Miejskie Centrum Kultury Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Organizacje pozarządowe Szkoły Uczelnie wyższe Instytucje kultury
3. BYDGOSZCZ ATRAKCYJNA DLA MŁODYCH LUDZI				
3.1 Oferta edukacyjna uczelni dostosowana do potrzeb młodych ludzi, nauki i gospodarki				
3.1.1 Zwiększenie liczby kierunków studiów wyższych drugiego i trzeciego stopnia	2013	2020	Środki pomocowe Budżety uczelni	Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy)
3.1.2 Kształcenie studentów zgodnie z zamawianymi kwalifikacjami odpowiadającymi potrzebom rozwoju miasta	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Przedsiębiorcy Instytucje Otoczenia Biznesu Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego)
3.1.3 Program stypendialny dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wybierających wskazane kierunki na uczelniach w Bydgoszczy	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Uczelnie wyższe

3.1.4 Program stypendialny dla rozwoju samodzielnej kadry naukowej	2016	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Uczelnie wyższe Przedsiębiorcy
3.1.5 Wspieranie rozwoju bydgoskich uczelni akademickich oraz Collegium Medicum UMK na terenie Bydgoszczy	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE WRS
3.1.6 Stworzenie i realizacja miejskiego programu współpracy uczelni ze szkołami	2014	2020	Budżet miasta Uczelnie wyższe Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe Szkoły (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1)
3.2 Atrakcyjna oferta kulturalna i rekreacyjna miasta dla młodych ludzi				
3.2.1 Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Kultury i Mediów	2014	2020	Budżet miasta Uczelnie wyższe Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE BKB Urząd Marszałkowski Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego) Instytucje kultury
3.2.2 Stworzenie i funkcjonowanie bydgoskiego radia internetowego prowadzonego przez młodzież	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Młodzieżowa Rada Miasta Bydgoszczy Uczelnie wyższe

3.2.3 Stworzenie i funkcjonowanie bydgoskiego portalu kulturalnego	2014	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE BKB Szkoły Organizacje pozarządowe Instytucje kultury Miejskie Centrum Kultury
3.2.4 Organizowanie cyklicznych imprez rekreacyjnych	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy – WPST
3.2.5 Pełniejsze wykorzystanie miejskiej przestrzeni do celów kulturalno-rekreacyjno-krajoznawczych	2013	2020	Budżet miasta Budżet samorządu województwa Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE, BKB, WPST Podmioty sfery kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej Miejskie Centrum Kultury Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu UKW

3.3 Budowanie poczucia tożsamości lokalnej				
3.3.1 Skuteczna promocja lokalnych autorytetów ludzi sukcesu i mocnych stron miasta	2013	2020	Budżet miasta Uczelnie wyższe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WPST ZOM Uczelnie wyższe Szkoly Młodzieżowa Rada Miasta media
	2014	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejska Biblioteka Uczelnie wyższe Szkoly (Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7) Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Organizacje pozarządowe
3.3.2 Stworzenie i realizacja programu edukacji regionalnej, patriotycznej, krajoznawstwa i turystyki dla szkół i placówek oświatowo-wychowawczych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Szkoly Organizacje pozarządowe Partnerzy społeczni

3.4 Budowa pozytywnego wizerunku Bydgoszczy jako miasta akademickiego				
3.4.1 Utworzenie Młodzieżowego Centrum Informacji i Rozwoju	2014	2020	Budżet uczelni, budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Uczelnie wyższe (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego)
3.4.2 Utworzenie portalu akademickiego	2014	2020	Budżet uczelni	Uczelnie wyższe (Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy)

4. SPRAWNE I EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ				
4.1. Racjonalizacja sieci szkół				
4.1.1 Szczegółowa analiza prognoz demograficznych w mieście Bydgoszczy z podziałem na dzielnice oraz w powiecie (raz w roku)	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WSO WE Powołany zespół ekspertów
4.1.2 Dostosowanie sieci szkół do sytuacji demograficznej miasta (raz w roku)	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Rada Miasta Powołany zespół ekspertów Związki zawodowe

4.2 Efektywne wykorzystanie mechanizmów finansowania oświaty				
4.2.1 Racjonalizacja zatrudnienia nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Dyrektorzy szkół i placówek Związki zawodowe
4.2.2 Szkolenia dyrektorów i nauczycieli oraz dzielenie się wiedzą w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WRS WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Szkoly
4.2.3 Pozyskiwanie przez szkoły i Miasto środków zewnętrznych poprzez aktywny udział w programach i projektach	2013	2020	Budżet miasta Środki zewnętrzne	Urząd Miasta Bydgoszczy - WRS WE Szkoly i placówki Organizacje pozarządowe
4.2.4 Racjonalne wykorzystywanie środków finansowych oraz bazy szkół przez dyrektorów	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Szkoly i placówki
4.2.5 Racjonalizacja wydatków na oświatę poprzez centralizację wybranych zakupów i usług, obsługi BHP, obsługi informatycznej, zarządzania obiektami sportowymi	2013	2020	Budżet Miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE, WZP Dyrektorzy szkół

4.3 Wykorzystanie nowoczesnych technologii w zarządzaniu				
4.3.1 Utworzenie internetowego portalu edukacyjnego miasta Bydgoszczy	2013	2015	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli Uczelnie wyższe Inne instytucje
4.3.2 Rozbudowa platformy internetowej ułatwiającej zarządzanie szkołami i placówkami	2013	2014	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy – WE Szkoły i placówki
4.3.3 Wdrażanie programów informatycznych usprawniających zarządzanie i dokumentowanie pracy szkoły (np. E-dziennik, rekrutacja elektroniczna w gimnazjach i szkołach podstawowych)	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Szkoły i placówki

4.4. Dyrektor liderem oświaty				
4.4.1 Studia podyplomowe oraz szkolenia dla dyrektorów szkół zgodnie z ich potrzebami	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Uczelnie wyższe
4.4.2 Opracowanie i wdrożenie programu współpracy i wzajemnego wspomagania przez dyrektorów szkół i placówek	2013	2020	Budżet miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy - WE Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy Forum dyrektorów Stowarzyszenia oświatowe Związki zawodowe
4.4.3 Realizacja programów rozwojowych gwarantujących wzrost jakości pracy szkół i placówek	2013	2020	Budżet miasta Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy-WE Dyrektorzy szkół i placówek Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli

10. MONITOROWANIE I EWALUACJA

Kontrola realizacji Strategii będzie odbywała się w formie monitoringu i ewaluacji.

Monitoring to proces systematycznego zbierania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanej Strategii przez jej realizatorów, w oparciu o przyjęte do oceny mierniki.

Ewaluacja to podstawowe narzędzie pozwalające dokonać oceny stopnia realizacji Strategii – zgodności z zatwierdzonymi założeniami i celami.

W celu dokonania prawidłowej oceny stopnia realizacji i efektów wdrażania Strategii, planuje się wykorzystanie następujących metod zbierania danych do ewaluacji:

- Analiza danych ilościowych zebranych głównie podczas monitoringu Strategii, według przyjętych mierników,
- Analiza danych jakościowych przy współudziale grupy ekspertów, m.in. wyników badań, wyników egzaminów zewnętrznych, wyników nadzoru pedagogicznego,
- Analiza SWOT,
- Analiza dokumentacji związanej z realizacją Strategii (m.in. sprawozdań, zarządzeń, decyzji, uchwał itp.),
- Wywiady indywidualne i grupowe z przedstawicielami szkół i uczelni: uczniami, studentami, rodzicami, nauczycielami, dyrektorami, instytucjami związanymi z edukacją,
- Badania ankietowe,
- Obserwacja realizacji wybranych zadań Strategii.

Podjęte czynności monitorujące i ewaluacyjne pozwolą:

- ocenić stopień realizacji celów i zadań Strategii,
- obserwować zmiany wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań w funkcjonowaniu procesu edukacji,
- dokonać oceny doświadczeń przy wdrażaniu Strategii,
- opracowywać programy korygujące odstępstwa od przyjętych założeń.

Przyjęto założenie, że za rok bazowy do oceny stopnia realizacji celów częściowych przy pomocy wskaźników przyjmuje się 2012 rok. Analiza celów będzie odbywać się corocznie, poczynając od 2013 roku, w terminie do 30 czerwca każdego roku. Pierwsze dane do oceny roku bazowego zostaną opublikowane w 2013 roku i będą podstawą do określenia szczegółowych wartości wskaźników realizacji celów „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020”.

Monitoring i ewaluacja zostaną zrealizowane przez Wydział Edukacji Urzędu Miasta Bydgoszczy oraz przez powołany przez Koordynatora ds. strategii Zespół Monitorujący.

W skład Zespołu Monitorującego wejdą głównie członkowie grupy planowania strategicznego, która opracowywała omawianą Strategię. Praca w takim właśnie składzie pozwoli dokonać pełnej i wielostronnej oceny wdrażania przedmiotowej Strategii z uwzględnieniem spojrzenia na nią przez pryzmat różnorodnych środowisk i instytucji, które reprezentują członkowie Zespołu.

Zespół Monitorujący będzie pracował cyklicznie:

- co najmniej dwa razy w roku odbędzie spotkania w celu oceny dokonania oceny realizacji celów operacyjnych w zakresie terminowości wdrażania poszczególnych działań oraz zgodności tych działań z przyjętymi w Strategii celami.
- raz w roku spotka się w celu analizy danych zebranych do ewaluacji, przygotowania sprawozdania z realizacji celów i zadań przyjętych w Strategii w danym roku, opracowania wniosków i harmonogramu działań na kolejny rok oraz ewentualnych (o ile będą konieczne) propozycji działań korygujących, w tym:
 - zrezygnowania z działań niemożliwych do wdrożenia,
 - wprowadzania nowych, nie przewidzianych wcześniej, a które zdaniem Komitetu Monitorującego wymagają wdrożenia,
 - dokonania zmian w przyjętych celach i wskazanych w Strategii działaniach.

Wyniki prac Zespołu, po zaopiniowaniu przez Zastępcę Prezydenta Miasta nadzorującego edukację, Koordynator ds. Strategii przedstawi Prezydentowi Miasta w formie sprawozdania z wnioskami dla dalszej realizacji Strategii.

Na podstawie wniosków Komitetu Monitorującego, Prezydent Miasta przedstawi Radzie Miasta ewentualne propozycje dokonania odpowiednich zmian w zapisach dokumentu strategicznego.